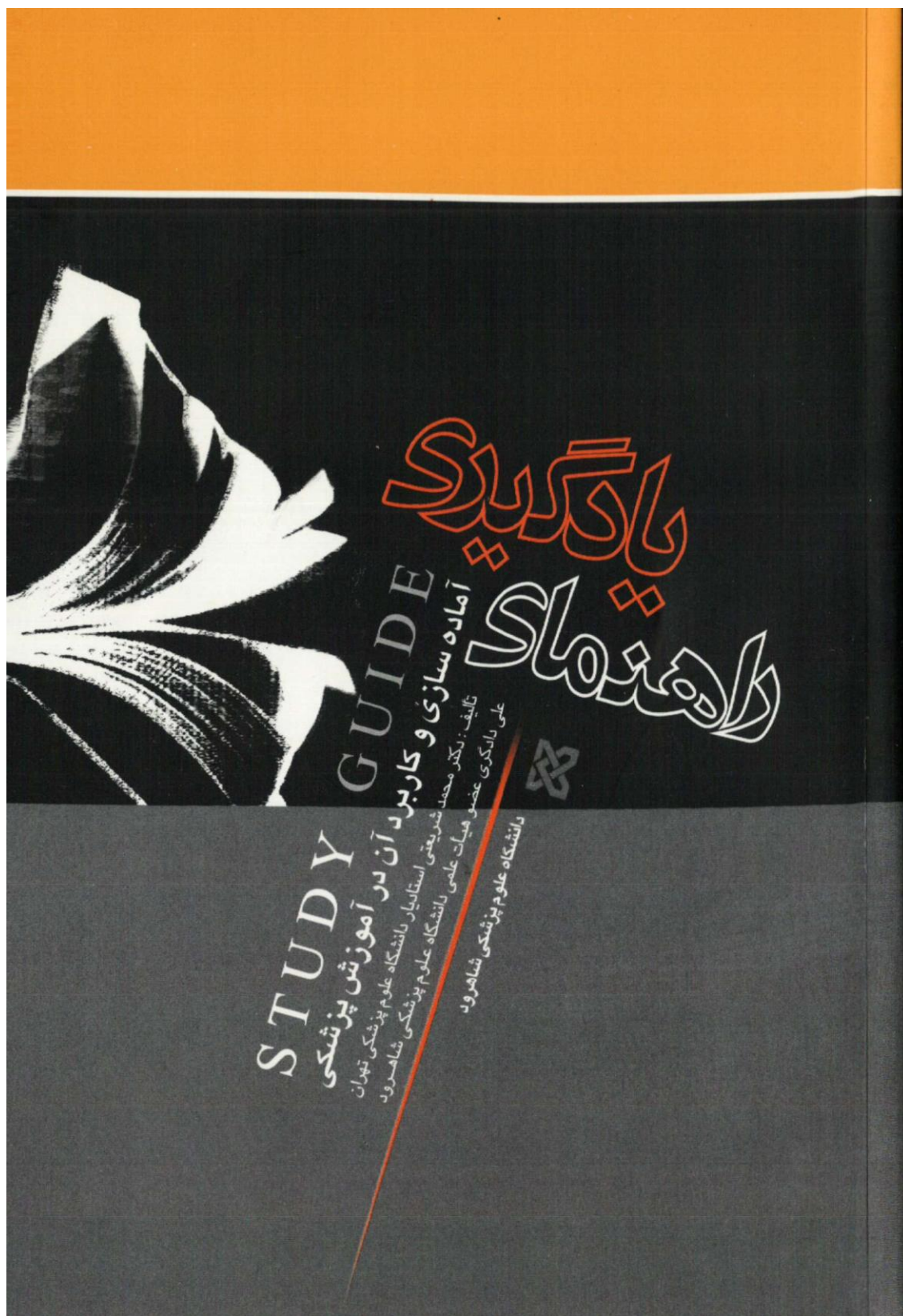

بخش دوم:

تعریف

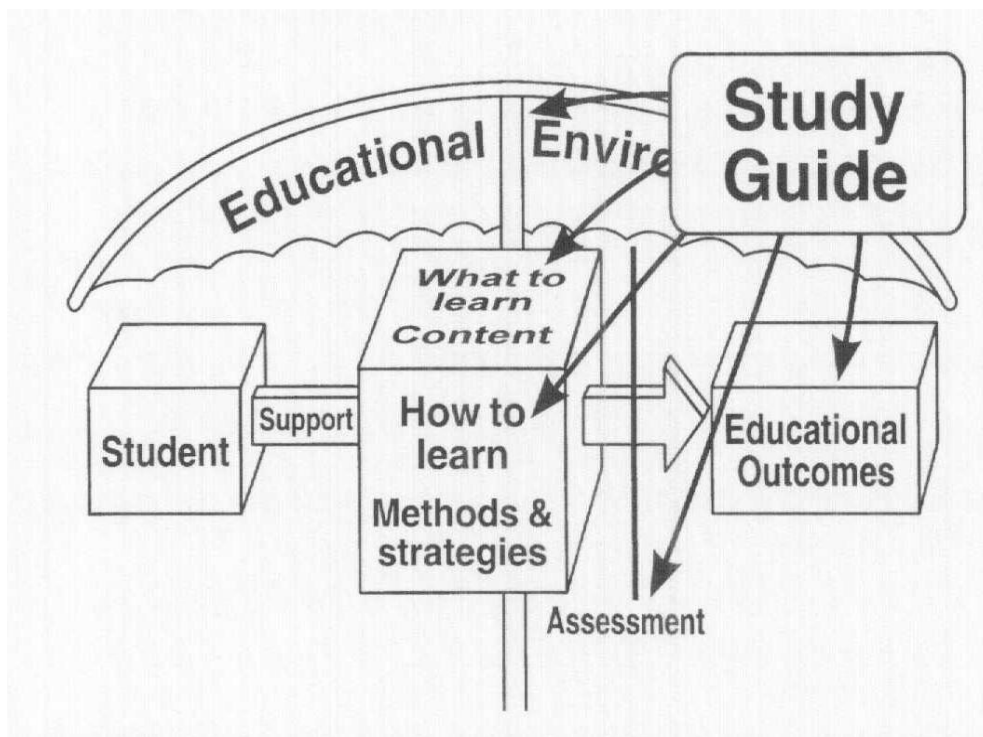
راهنمای یادگیری

راهنمای یادگیری چیست؟

راهنمای یادگیری را به عنوان "ابزاری کمکی در قالب یادداشتهای چاپی و طراحی شده، برای تسهیل یادگیری دانشجو" تعریف نموده‌اند (Laidlaw & Harden 1990). به عبارت دیگر، بر اساس این تعریف با کمک راهنمای یادگیری می‌توان دریافت که چه چیزی باید آموخته شود (محتوا)، چگونه باید یادگیری صورت گیرد (مدیریت یادگیری) و چگونه می‌توان تشخیص داد که آموزش‌ها منجر به یادگیری شده است (فعالیت‌های انجام شده یادگیری). هاردن و لیدلا (۱۹۹۰) پیشنهاد نمودند که "راهنمای یادگیری می‌تواند به عنوان یک ابزار مدیریتی تلقی گردد که به معلم اجازه می‌دهد مسئولیت‌های خود را تمرین کند و در عین حال وظیفه مهمی برای ایفای نقش یادگیری به دانشجو واگذار می‌کند". رونتری (۱۹۸۶) این نظریه را با یک تشبیه به خوبی متصور ساخت. او استفاده از راهنمای یادگیری را به معلمی تشبیه نمود که شانه به شانه کنار دانشجو نشسته و ۲۴ ساعته نصایحی را در مورد آنچه که باید در هر مرحله انجام دهد، به او گوشزد می‌کند. راهنمای یادگیری معمولاً به شکل نوشتاری ارائه می‌گردد، اما می‌توان آن را به شکل الکترونیک نیز ارائه نمود. این تفاوت‌ها در چهارچوب کار بعداً مورد بحث قرار خواهند گرفت.

راهنمای یادگیری، ابزاری طراحی شده است که تعامل دانشجویان با اجزای مختلف برنامه درسی را تسهیل می‌کند. در شکل شماره یک، اجزاء مختلف مرتبط با آن نشان داده شده است. این ابزار آموزشی به دانشجویان کمک می‌کند تا:

- یادگیری خود را در راستای نتایج مورد انتظار یادگیری طراحی نمایند.
- از فرصت‌های یادگیری پیش آمده بهترین استفاده را نمایند.
- راهبردهای یادگیری مناسب را تشخیص دهند.
- برای شیوه‌های ارزیابی (که خود بخشی از برنامه آموزشی می‌باشند)، آماده شوند.
- در محیط آموزشی موجود در مؤسسه به شکل مناسبی واکنش نشان دهند (Genn & Harden 1986)

تصویر شماره ۱: راهنمای یادگیری به دانشجویان کمک می‌کند تا با اجزاء مختلف برنامه درسی به شکل مناسبی تعامل ایجاد کنند.

راهنمای یادگیری گزینه‌های مناسبی را در ارتباط با موارد زیر در اختیار دانشجو قرار می‌دهد.

- آنچه که دانشجو باید مطالعه کند
- شیوه مطالعه و یادگیری
- توالی یادگیری

گاهی مواقع راهنمای یادگیری با کتاب درسی اشتباه گرفته می‌شود. با وجود این باید تفاوت‌های مشخصی را بین این دو ابزار آموزشی در نظر گرفت. کتاب درسی، مجموعه‌ای از اطلاعات با تأکید بر روی محتوای آن می‌باشد. دانشجویان می‌توانند اطلاعات موجود در کتاب درسی را به صورت منظم مطالعه کنند یا بخش‌هایی از آن را بخوانند یا با استفاده از صفحات فهرست اولیه یا ضمیمه موجود در کتاب، موضوع مورد نظر خود را بیابند و به سوالات خاص پاسخ دهند. در حالی که، راهنمای یادگیری عملکرد خاص خود را برای تسهیل یادگیری دارد. دانشجو می‌تواند به بخش مورد نظر راهنما مراجعه کند یا نکات و اطلاعات کلیدی هر موضوع را به صورت

خلاصه بیابد یا آنکه با وظایف تکالیف و راه رسیدن به هدف مشخص آشنا گردد. تأکید راهنمای یادگیری بر "فرآیند یادگیری" است و نه بر محتوا. اگر چه ممکن است در موقعیت هایی لازم شود متن و محتوا نیز مستقیماً در اختیار دانشجو قرار داده شود. برخی تمایزات بین کتاب درسی و راهنمای یادگیری در جدول شماره یک خلاصه شده‌اند.

راهنمای یادگیری، دانشجو را راهنمایی می‌کند که چه چیزی را باید فراگیرد و چگونه باید آنها را بیاموزد و کمتر به عنوان یک منبع اطلاعاتی مطلق (مانند کتاب) عمل می‌کند. آنچه مهم است هدف اصلی از تهیه راهنمای یادگیری است و این که بدانیم برای کدام گروه هدف و با چه سطحی از نیازهای آموزشی راهنما تهیه می‌کنیم.

جدول شماره ۱: تفاوت‌های بین کتاب درسی و راهنمای یادگیری، بر اساس راهنمای آموزش دندانپزشکی که توسط کمیته فارغ‌التحصیلان پزشکی و دندانپزشکی اسکاتلند، تهیه شده است.

کتاب درسی	راهنمای یادگیری
• محتوایی را در ارتباط با موضوع یا موضوعات خاص ارائه می‌کند. • دانش مربوط به محتوا را ارائه می‌دهد. • تنها فعالیت مورد نیاز خواندن متن است. • عمدتاً به حیطه دانش مربوطه مرتبط است.	• به دانشجو می‌گوید که چگونه می‌تواند تبحر لازم را در انجام وظایفی از قبیل نحوه اجرای نقش بهداشتی در درمان بیماری‌ها کسب نماید. • نقطه آغازین یادگیری را که دانشجو بر اساس تجربیات خود بنا می‌کند، مشخص می‌کند. • طیف وسیعی از فعالیت‌هایی را که احتمالاً منجر به یادگیری ثابت و پایدار می‌گردد، مشخص می‌کند. • طیف اهداف یادگیری، به ویژه آنچه که در ارتباط با مهارت و نگرش است، را به روشنی بیان می‌کند.

منبع: Abdel Fattah et al. (1991), Scottish Dental Vocational Training Committee (1993).

بخش پنجم:

محتوای

راهنمای یادگیری

چه مواردی باید در راهنمای یادگیری گنجانیده شود؟

هر مدرس پیش از آماده سازی راهنمای یادگیری می باید هدف خود را به روشنی درک کرده باشد. شکل راهنمای یادگیری و تأکید عملی آن بر هر بخش از موضوعات بر اساس اهداف همان مورد خاص در راهنما می باشد. پس از مشخص شدن هدف تهیه راهنمای یادگیری، می باید راجع به محتویات راهنما تصمیم گیری نمود. محتویات راهنمای یادگیری می تواند حول سه محور فوق الذکر گروه بندی گردند.

(۱) مدیریت یادگیری دانشجویان

الف) مروری بر موضوع یا دوره: راهنمای یادگیری می تواند شامل آشنایی عمومی با دوره باشد و مشتمل بر موارد زیر طراحی شود:

- جنبه های خاص موردنظر دوره
- جزئیاتی از چگونگی مطالعه عناوینی که به کل برنامه مربوط می شود (ارتباطات هر موضوع به موضوعات قبلی و موضوعات بعدی در دوره)
- منابع مشترک با سایر راهنماهای مورد استفاده در برنامه ها برای تأکید بر ارتباطات فیمابین
- پیش سازمان دهنده یا چهارچوب مطالعه موضوع موردنظر

کادر پایین مقدمه راهنمای یادگیری برای انتخاب دوره پودمانی آموزش جراحی، در کالج سلطنتی جراحی ادینبرو و مرکز آموزش پزشکی دندی تحت عنوان "تغییر در سطح هوشیاری / گیجی" را نشان می دهد.

"گیجی" به عنوان حالتی از ضعف در آگاهی نسبت به خود، محیط و پاسخ به محرکات تعریف می گردد.

تغییر سطح هوشیاری حالتی متداول است که جراحان با آن روبرو می باشند. طیف وسیعی از تغییرات در حالت بیداری و هوشیاری قابل تعریف می باشند که شامل کما، نیمه هوشیاری، خواب آلودگی، هوشیاری و فراهوشیاری است.

دلایل متعددی برای تغییر سطح هوشیاری مطرح شده اند: تأخیر در ارزیابی و درمان ممکن است به عوارض منجر گردد.

این پودمان به شما کمک خواهد کرد تا "پاتوفیزیولوژی" و "تشخیص افتراقی تخریب سطح هوشیاری" را در نظر داشته باشید و به شما کمک می کند تا در شروع درمان اقدام مناسب را انجام دهید.

شیوه های پیش بینی نتایج در راهبردهای مدیریتی تصمیم گیری حائز اهمیت بسیار است. "مرگ مغزی" عارضه ای است که گاهی اوقات رخ می دهد و در بحث اخلاق و کاربردهای قانونی آن اهمیت ویژه ای دارد.

در این کادر مفاهیم و موضوعات حائز اهمیت از نظر مدرس با حروف درشت تر نوشته شده‌اند.

پس از مقدمه، مجموعه‌ای از شش مثال بالینی کوتاه آورده شده است. این مثال‌ها به تعریف موضوع، علائق خواننده و تأکید بر اهمیت موضوع در حیطه بالینی کمک می‌نماید. ما در این قسمت تنها به ذکر یک مورد از این مثال‌ها می‌پردازیم.

حوادث جاده‌ای

بیمار آقای است ۲۲ ساله، بدون بیماری قبلی که در حالت نیمه هوشیار در سر صحنه حادثه پیدا شده است. بیمار دچار خونریزی از زخم ناحیه فرونتال می‌باشد و در تنفس او بوی الکل به مشام می‌رسد.

در زیر بخش مقدمه راهنمای یادگیری مربوط به سیستم قلبی عروقی آماده شده برای دانشجویان سال دوم پزشکی دیده می‌شود.

مقدمه:

به دوره سیستم قلب و عروق خوش آمدید. در طی چهار هفته آینده، هدف من آن نیست که به شما بیاموزم تا متخصص قلب شوید. حتی این هدف را تعقیب نمی‌کنم تا هر آنچه شما در مورد قلب نیاز دارید، به شما بیاموزم. بلکه هدف من آن است که زیربنایی را پی‌ریزی کنم که شما قادر گردید دانش بالقوه خود در بحث پزشکی قلب را بر آن استوار نمایید. بسیار خرسندم که تمامی تیم خود را در این دوره آموزشی برای کمک به شما در اختیار دارم. راننده آمبولانس، متخصص بیهوشی، بیوشیمیست، تکنسین قلب، کارشناس تغذیه، متخصص قلب، اپیدمیولوژیست، پزشک عمومی، آموزش دهنده پزشکی، میکروبیولوژیست، پرستار، پاتولوژیست، داروشناس، فیزیوتراپیست، متخصص اعصاب، جراح و پزشک عروق همه در ارائه این دوره سهیم‌اند. زمینه‌های تخصصی حرفه‌ای این افراد شاهی بر ماهیت چند تخصصی بودن پزشکی نوین می‌باشد که در این دوره مد نظر ما می‌باشد. همچنین، همانند زندگی که قلب در میان آن است، در پزشکی نیز کاردیولوژی نیز در قلب پزشکی است.

امید دارم از این چهار هفته لذت و بهره کافی را ببرید. شما دوره‌های سخت‌تری را نیز پیش رو دارید اما ایجاد بنیه علمی قوی در طب قلبی - عروقی مرحله بسیار مهم در این سفر شما برای طی مسیر دوره مبتنی بر سیستم در پزشکی می‌باشد.

ب) **محتویات و نتایج دوره:** نتایج به صورت "آنچه که باید در دوره پوشش داده شود" تعریف می‌گردد و می‌تواند به صورت یک یا چند مورد ارائه گردد.

- فهرستی از نتایج یادگیری مورد انتظار.

این فهرست را می‌توان با استفاده از مدل سه دایره‌ای پیشنهاد شده توسط هاردن و همکاران (۱۹۹۹ a) توصیف نمود که دایره درونی "آنچه که باید دانشجو فرا گیرد"، دایره میانی "شیوه انجام آن" (مثلاً در نظر گرفتن ملاحظات اخلاقی) و دایره بیرونی "رشد فردی به عنوان متخصص حرفه‌ای" را نشان می‌دهد.

- فهرست جزئیات از اهداف اختصاصی و ویژه.

هولزگرو و همکاران (۱۹۹۸) گزارش نمودند که تعیین برنامه اصلی درسی در دانشکده پزشکی بسیار طولانی و دشوار است و مملو از اختلاف نظرهای موجود در درون مؤسسه است. اهداف یادگیری در درون راهنمای یادگیری در یکی از سه دسته ضروری، مهم، یا جالب برای یادگیری تقسیم‌بندی می‌گردند.

- خلاصه‌ای از موضوعات یادگیری. در جدول شماره ۲ مثالی آورده شده است.

- نقشه مفهومی حوزه تحت مطالعه

- فهرستی از محتویات

- مجموعه‌ای از کتاب‌ها یا مواد آموزشی و منابع پوشش دهنده موضوع

- مجموعه‌ای از مشکلات یا وظایف همانند آنچه در یادگیری بر اساس وظیفه (task-based learning) گفته می‌شود.

- جزئیات چگونگی ارزیابی برای تعیین آنکه دانشجو به تسلط در آن موضوع رسیده است.

جدول شماره ۲: موضوعات یادگیری درباره "زایمان" در بخشی از راهنمای یادگیری زنان و زایمان خلاصه شده است.

- (۱) چه علائم و نشانه‌هایی پیش آهنگ شروع زایمان هستند؟
- (۲) چگونه تشخیص زایمان تأیید می‌گردد؟
- (۳) سه مرحله زایمان را تعریف کنید؟
- (۴) چگونه پیشرفت زایمان ارزیابی می‌شود؟
- (۵) کدام یک از جنبه‌های مراقبت از مادر نیاز به بررسی در طی زایمان دارد؟
- (۶) چگونه در طی زایمان سلامت جنین ارزیابی می‌شود؟
- (۷) چه شکلی از تسکین درد در طی زایمان قابل استفاده است؟
- (۸) اندیکاسیون‌های اپیزاتومی چیست؟
- (۹) اقدامات انجام شده برای اداره مرحله سوم زایمان کدامند؟
- (۱۰) چگونه نوزاد به هنگام زایمان ارزیابی می‌شود؟
- (۱۱) آزمایشات خاص انجام شده در مادران RH منفی و فرزندان آنها در هنگام تولد کدامند؟

منبع: Mires et al, 1998

توجه: در راهنمای یادگیری بین هر یک از این موضوعات فاصله‌ای در نظر گرفته می‌شود تا پاسخ دانشجویان در آن منعکس شود.

(ج) **پیش‌نیازها:** پیش‌نیازها، دانش و مهارت لازم در هر فرد پیش از آغاز مطالعه هر موضوع است که شامل واژه‌ها و مفاهیمی است که دانشجو قبلاً آنها را آموخته است. برای ارزیابی آموخته‌های پیشین دانشجویان، ممکن است انجام پیش آزمون در نظر گرفته شود.

د) **جدول زمانی:** این بخش از راهنمای یادگیری، جدول زمانی را برای دانشجویان در نظر می‌گیرد و هر یک از انتخاب‌های دانشجویان از نظر توالی موضوع در این جدول در نظر گرفته می‌شود. هنگامی که در برنامه درسی جدول زمانی تعیین نشده باشد، راهنمای یادگیری زمان تخمینی برای مطالعه هر موضوع را مشخص می‌کند. مثلاً در دوره آموزشی دندانپزشکان پیشنهاد شده است که فراگیران چهار هفته برای اتمام این دوره در نظر بگیرند (Abdel Fattah et al, 1991).

ه) **راهبردهای یادگیری:** راهبردها باید با موضوع مورد تدریس مطابقت یابند. مثلاً تأکید بر یادگیری بر اساس حل مسئله، یادگیری مستقل، و یا ادغام.

راهنمای یادگیری برای فراگیران دندانپزشکی که توسط کالج سلطنتی جراحان ادینبرو، گلاسکو و ایرلند و با همکاری مرکز آموزش پزشکی دانشگاه دندی نوشته شده است، پیشنهادات عمومی برای دانشجویان از نظر مهارت‌های مطالعه داده شده است. در کادر زیر نمونه‌ای از آن ذکر می‌گردد.

نکته

۸۰٪ مطالعات شما معمولاً در ۲۰٪ از زمان مطالعه صورت می‌گیرد. این ۲۰٪، زمان اوج می باشد. دوره اوج مطالعه خود را تعیین کنید (مثلاً صبح زود یا اواخر غروب) و در همین هنگام سراغ منابع مطالعاتی خود بروید.

توجه داشته باشید که هر دانشجو، راهبرد یادگیری خاص خود را دارد. لذا پیشنهادات شما نباید با راهبردهای یادگیری شخص دانشجو مغایرت داشته باشد. سعی کنید پیشنهادات شما جنبه عمومی داشته باشد.

و) **فرصت‌های یادگیری:** توصیف فرصت‌های یادگیری و موارد استفاده و چگونگی استفاده از آن می‌تواند در موارد زیر پوشش داده شود. مثلاً موضوع درس به صورت سخنرانی ارائه می‌شود یا بحث گروهی یا دانشجو با تجربه بالینی روبرو خواهد شد.

◀ سخنرانی: چه موضوعی پوشش داده می‌شود؟ آیا لازم است قبل از حضور در سخنرانی دانشجویان فعالیت خاصی را انجام دهند یا آمادگی خاصی را پیدا کنند؟ آیا باید دانشجویان در هنگام سخنرانی یادداشت بردارند.

نمونه داده شده در زیر منبعی برای انجام سخنرانی در سیستم قلب و عروق در راهنمای یادگیری برای دانشجویان سال دوم پزشکی در دانشگاه دندی می‌باشد.

نخستین سخنرانی در صبح روز دوشنبه ۹ تا ۹/۴۵ برای معرفی دوره و توضیح راجع به اهم بیماری‌های قلبی-عروقی می‌باشد. توصیه می‌شود قبل از حضور در این جلسه سخنرانی راهنمای یادگیری قلبی - عروقی خود را در مرحله دو مطالعه نمایید.

◀ جلسات گروه‌های کوچک: هدف از جلسه چیست و چه انتظاراتی از دانشجویان وجود دارد؟
 ◀ دوره‌های عملی: این دوره‌ها چگونه به دستیابی نتایج یادگیری کمک می‌کند؟ تجربیات بالینی، مراقبت‌های سرپایی، کار در مرکز مهارت‌های بالینی. راهنمای یادگیری ممکن است به دانشجویان پیشنهاد نماید که چگونه تجربیات بالینی مورد لزوم را به صورت استخراج از برنامه کسب نمایند.

شما باید در پروسیجرهای مربوط به دسترسی به نخاع، با حضور در کنار متخصص بیهوشی در اتاق عمل، تجربه کسب نمایید.

در راهنمای یادگیری رشته دندانپزشکی با استفاده از یک شمایل یا آیکن ضرورت نیاز به توجه دانشجو به آن مورد خاص تأکید شده است.

در شروع آموزش شما، باید فرصت‌هایی را برای کسب آموزش برای خود مهیا کنید. شما باید با ثبت کردن آنچه که در هر جلسه برای شما رخ می‌دهد به یادگیری خود کمک نمائید. برای کمک گرفتن از مدرسین خود در مواجهه با مشکلات در اولین مرحله عجله نکنید.

هیل و همکاران (۱۹۹۵) استفاده از راهنمای یادگیری را برای حمایت از راند آموزشی ساختارمند در مشکلات بالینی معرفی و مورد تأکید قرار دادند.

➤ یادگیری فردی، مثلاً مطالعه کتب، مجلات، نوارهای ویدئویی و مواد آموزشی وابسته به کامپیوتر. در مثال زیر دانشجویان دندانپزشکی برای دیدن نوار ویدئویی ارجاع شده‌اند. متن کنار شمایل یا آیکن فیلم توضیح می‌دهد که نوار چگونه می‌تواند مفید واقع شود و دانشجویان موقع دیدن فیلم باید به چه نکاتی توجه کنند.

فیلم ویدئویی آموزشی برای دانشجویان دندانپزشکی تحت عنوان "اجتناب از سوء تفاهم: صحبت با بیمار"

آماده شده توسط کمیته آموزش دندانپزشکی اسکاتلند (۱۹۹۰). این فیلم به عنوان ابزاری برای

بهبود مهارت‌های بین فردی بسیار سودمند است. این نوار ویدئویی حدود ۲۵ دقیقه

بوده و ۸ تعامل اساسی بین بیمار و دندانپزشک را به ما نشان می‌دهد.

در صحنه شماره ۹ مختصراً چگونگی تعامل قسمت پذیرش

با بیمار در دو بخش مجزا نشان داده می‌شود.

یکی از وظایف بسیار مهم راهنمای یادگیری، هدایت دانشجویان به سمت استفاده از متن‌های مناسب می‌باشد. هورتون و همکاران (۱۹۹۰) پیشنهاد نمودند که در راهنمای یادگیری، سؤال‌ها به شکلی گنجانیده شوند که برای یافتن پاسخ، دانشجو به متن اصلی مراجعه نموده و به سؤالات طرح شده کتبی پاسخ دهد و پاسخ خود را در فضای مناسب در نظر گرفته شده در راهنمای یادگیری بنویسد و یا بخش مهمی از متن را از کل متن جدا کرده و اهمیت آن را درک کند و از این طریق، مواد آموزشی و درسی موردنظر را به شکل ساختارمند و قابل درک، خلق نماید. این موارد شامل:

(۱) صفحات یا پاراگراف‌های خاصی که در هر صفحه ارائه شده و یا جداول و نمودارهای مناسب

(۲) آنچه که دانشجو باید از خواندن متن به دست آورد، مثلاً:

- توضیح ساده‌ای از مفاهیم مشکل
 - مروری خوب و دقیق
 - جداول، عکس و تصاویر سودمند
 - کیس‌ها یا مثال‌های بیشتر
 - مطالعه عمیق‌تر در مورد موضوع موردنظر
 - مروری بر عناوین در سایر متن‌ها، مثلاً از دیدگاه سایر افراد تیم درمانی یا مرتبط مثلاً پرستاران یا مدیران
 - کسب نگرش عمیق در موضوعات و مواردی که اختلاف نظر وجود دارد
- (۳) کاربرد موضوعات و یا در مواردی که کتاب قدیمی شده است.
- (۴) کاربرد در مواقعی که موارد مطرح شده در کتاب با موقعیت محلی توافق و سازگاری ندارد.
- (۵) اطلاعات مربوط به چگونگی تطابق کتاب به متن‌های حاشیه‌ای و موضوعات جانبی برنامه درسی، مثلاً:
- مروری بر آنچه که باید دانسته شود
 - مقدمه‌ای یا نقطه آغازین مطالعه
 - گسترش عنوان در برنامه درسی

ممکن است استفاده‌کنندگان از راهنمای یادگیری را برای مطالعه متن استاندارد، مثلاً در زمینه سیستم آندوکراین، ارجاع داد.

به علائم و نشانه‌های تیروتوکسیکوز که در شکل ۲۱-۱۶ صفحه ۸۰۸ کتاب

کومار و کلارک آمده است نگاه کنید

همچنین تصویر صفحه ۵۰۳ کتاب آندروود را نگاه کنید

در زیر دو قسمت از راهنمای یادگیری آموزش دندانپزشکی آورده شده است. اولی منبع مفید برای بازنگری را توصیف می‌کند و دومی به صفحات خاص در مورد یک موضوع جدید اشاره دارد.

 بیشتر تئوری‌های مربوط به این موضوع احتمالاً در ذهن شما وجود دارد، اما در صورت تمایل می‌توانید با نگاه به این کتاب بازنگری لازم را در ذهن خود انجام دهید. کتاب:

kidd E A M and Joyston-Bechal S (1987)
Essentials of Dental Caries: the Disease and its Management
Bristol. (Wright. (184 pages)

 مطالعه مجدد آنچه که در مورد برقراری ارتباط با بیمار می‌دانید، برای شما سودمند خواهد بود. به فصل زیر از کتاب Kidd and Joyston- Bechal's در صفحه ۲۱ مراجعه کنید.

Patient education: PP 171-178
Diet and Caries: PP 68-82
Fluoride supplementation: PP 83-102

در راهنمای آموزشی تهیه شده برای طب کودکان، فراگیران به متن‌ها و دستورالعمل‌های بخش ارجاع داده می‌شوند. این کار با گنجاندن آیکن مخصوص انجام می‌شود.

 گاهی اوقات برخی تصمیم‌گیری‌های دشوار از نظر اخلاقی باید در مورد مراقبت از نوزادان

نارس گرفته شود. مقاله زیر برخی مباحث مورد اختلاف میان همکاران را به بحث گذاشته است:

Doyal L and Wilsher D, Towards guidelines for withholding and withdrawal of life prolonging treatment in neonatal medicine. Arch Dis Child 1994; 70:p66-70.

 علائم بالینی در کتاب نلسون فصل ۶ صفحات ۱۹۹ و ۲۰۰ با جزئیات اشاره شده‌اند.

 دستورالعمل (پروتکل) بخش مربوطه در درمان اورژانس‌های دیابت به شما کمک می‌کند.

برخی مدرسین دغدغه تهیه راهنمایی‌های جزئی را به صورت متن برای دانشجویان دارند. یقیناً دانشجویان می‌باید خود برخی اطلاعات را از کتاب، مجله یا اینترنت کسب نمایند. با وجود این، معمولاً دانشجویان فرصت کافی برای تکمیل چنین تحقیقاتی در مطالعات خود ندارند. در این مواقع لازم است فعالیت دانشجویان توسط مدرس هدایت شده و در مدت زمان مشخص طراحی شود. این مسئله به ویژه در مورد دانشجویانی که متن‌هایی را به زبان‌هایی غیر از زبان مادری مطالعه می‌کنند، صادق است.

ز) ارزیابی: جزئیات شیوه‌های ارزیابی دانشجویان در طی دوره یا در برنامه درسی گنجانده می‌شود:

◀ اطلاعاتی در مورد ابزار ارزشیابی مورد استفاده و چگونگی پاسخ به سوالات آن

◀ چگونگی می‌توان به بهترین شکل ممکن برای آزمون آماده شد

در راهنمای یادگیری دانشجویان دندانپزشکی سوالات چندگزینه‌ای در مورد هر یک از پودمان‌ها گنجانده شده است و پاسخ‌های آن نیز ارائه شده است. این سؤال‌ها و جواب‌ها به فراگیران کمک می‌کند تا دانش خود را درباره موضوع خاص ارزیابی نمایند و با سوال و جواب تمرین کنند.

توصیه‌های خاص در مورد آمادگی برای آزمون‌ها نیز ممکن است اضافه شود. همانند مثالی که در برخی برنامه‌ها ارائه می‌شود.

مطمئن شوید که اطلاعات مربوط به تصویربرداری بالینی در سلامت فرد را خوب فرا گرفته‌اید.

برخی اطلاعات مبنایی در مورد ژنتیک مولکولی سرطان نیز مورد انتظار است.

اگر فردی نسبت به بیمار بی‌احترامی کند و رفتار غیرمحترمانه داشته باشد و نسبت به راحتی و احساسات او بی‌توجه باشد، قطعاً در این دوره مردود خواهد شد. حتی اگر همه اطلاعات لازم را از نظر علمی داشته باشد جراح ارشد

در پایان راهنمای یادگیری دانشگاه CAMRT جهت اخذ مدرک فناوری رادیولوژی، کدهای اخلاقی موردنظر انجمن تکنولوژیست‌های طب اشعه کانادا ذکر شده است. بر اساس این کدهای اخلاقی هر یک از اعضای این انجمن موظفند تا ملاحظات اخلاقی زیر را مد نظر داشته باشند. عدم تمکین از این اصول اخلاقی منجر به سلب صلاحیت فرد خواهد شد.

الف) خدمات خود را با وجدان کاری و احترام به مددجویان صرف‌نظر از نژاد، ملیت، قومیت، رنگ پوست، جنسیت، تمایلات مذهبی، سن، نوع بیماری و یا هر گونه تبعیض دیگر در اختیار مددجویان قرار دهد.

ب) نهایت تلاش خود را برای کسب اعتماد و اطمینان جامعه از طریق اجرای مهارت حرفه‌ای به کار بندد.

ج) در حین کار استانداردهای ایمنی تشعشع را در مواقع لزوم به کار بندد.

د) تنها، اقداماتی را که هر یک از اعضای این انجمن مجاز به انجام آن می‌باشند و مطابق با توانمندی‌های کاری خود اجرا نماید.

ه) با تمامی همکاران در حرف بهداشتی دیگر همکاری کامل نماید.

و) تمام سعی و تلاش خود را برای پیشبرد هنر و علم طب هسته‌ای به کار گیرد.

ز) در امور مربوط به انجمن و مسئولیت‌های حرفه‌ای خود سهیم گردد.

ح) **تماس با پرسنل:** گنجاندن نام اعضای و پرسنل اصلی مشارکت کننده در دوره، به صورت پرسنل آموزشی و پرسنلی که برای مشاوره در دوره فعالیت می‌کنند، سودمند به نظر می‌رسد. جزئیاتی را در مورد زمان در دسترس بودن ایشان و چگونگی برقراری ارتباط با آنان از قبیل تلفن، پست الکترونیک یا ملاقات حضوری در دفتر کار ایشان بگنجانید.

در راهنمای یادگیری دندانپزشکی، به فراگیران توصیه شده است که چه زمانی برای دریافت کمک مراجعه نمایند.

از این فرصت برای بحث و تبادل نظر از مدرس خود استفاده کنید. در باب موضوعات و عناوین ذیل می‌توانید اطلاعاتی را از مدرس خود کسب نمائید.

- نقش دندانپزشک به عنوان آموزش‌دهنده
- نقش سایر اعضای تیم در آموزش سلامت دندان‌ها
- آموزش اقتصاد در بهداشت دندان به صورت عملی
- کودک مبتلا به پوسیدگی دندان

در مثال زیر نحوه تماس با افراد مورد نظر در برنامه درسی در دانشگاه ایالتی کانزاس، ذکر شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه به آدرس ذیل مراجعه نمائید.

For more information about biochemistry, contact:

Department of Biochemistry
Kansas State University
141 Chalmers Hall
Manhattan, KS 66506-3702
785-532-6121
E-mail: biochem@k-state.edu
www.k-state.edu/bchem

برای کسب اطلاعات بیشتر در ارتباط با دانشگاه ایالتی کانزاس به آدرس ذیل مراجعه نمائید.

For more information about Kansas State University, contact:

Office of Admissions
Kansas State University
119 Anderson Hall
Manhattan, KS 66506-0102
785-532-6250
E-mail: k-state@k-state.edu

در مدرسه پرستاری دانشگاه اوکلند، خانم Lorraine Nielsen برای رفع مشکلات کتابخانه‌ای دانشجویان معرفی شده است.

Lorraine's contact details are:

Lorraine Nielsen
Subject Librarian - Nursing and Allied Health
Philson Library
First Floor, Medical and Health Sciences Building 503
Tel 09 373 7599 Extn 86158
Email lm.nielsen@auckland.ac.nz

(ط) **نظرات پرسنل:** نظریه‌های شخصی معلمین یا متخصصین در این موضوع می‌تواند در راهنمای یادگیری

گنجانده شود و باعث واقعی‌تر شدن موضوع گردد. نظریات ارائه شده در راهنما ممکن است :

- در مورد محتوای درسی، مدرس می‌تواند نظر شخصی خود را بیان کند مثلاً " سوء تفاهم رایج در این موضوع آن است که ... " "اختلاف نظرانی در باب این موضوع وجود دارد ... " "احتمالاً مهمترین تغییر ایجاد شده در این موضوع مربوط است به ... " .
- مواردی را که ممکن است دانشجو در کسب تبحر در آن موضوع اشکال داشته باشد توسط مدرس تشخیص داده می‌شود و به او قوت قلب می‌دهد. مثلاً ذکر می‌گردد که " بسیاری از دانشجویان در این قسمت با این مشکل روبرو می‌شوند. توصیه می‌گردد به محض مواجهه با این مشکل به منابع معرفی شده رجوع نمایید. قطعاً درک شفاف‌تری از موضوع خواهید یافت."

صاحب‌نظران معتقدند که این نظریه می‌تواند نگرش بهتری را در مطالعه موضوع خاص به دانشجو بدهد. در اینجا

دو مثال از برنامه SELECT ارائه می‌گردد.

” فکر می‌کنم موضوع درس امروز، یکی از حیطه‌هایی است که درک آناتومی مرتبط با موضوع را روشن می‌کند و به تفسیر یافته‌های بالینی کمک می‌کند. مطالعه این مطلب به شما کمک می‌کند تا آناتومی را در ارتباط با تفسیر یافته‌های بالینی آن درک کنید. جراح ارشد

” عده کثیری از یک میلیون بیمار مبتلا به ضربه مغزی یا صدمه سر، که در هر سال در بریتانیا در بیمارستان بستری می‌شوند، نیازی به پذیرش ندارند. ولی بسیار حائز اهمیت است که همان ۱۰٪ که باید بستری شوند را به درستی تعیین نماییم. مشاور جراحی مغز و اعصاب

در راهنمای یادگیری در برنامه آموزش از راه دور برای پرستاران، نظریات مؤلف به اشکال مختلف گنجانیده شده است. مثلاً در نمونه زیر، در پودمان "کیفیت زندگی" چنین گفته شده

تنها نتیجه‌ای که می‌توان گرفت آن است که هیچ‌گونه پاسخ قطعی برای این پرسش وجود ندارد که "کیفیت زندگی" چیست؟

در راهنمای یادگیری درس پرستاری همودیالیز در دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، در پایان راهنمای یادگیری مدرس نظرات خود را چنین نوشته است:

اینک که در شرف اتمام دوره پرستاری همودیالیز می‌باشید، ذهن شما آماده فراگیری هر مفهوم مرتبط با فرآیند همودیالیز است. شما تنها شیوه پرستاری همودیالیز را فرا نگرفته‌اید. بلکه، تبحر اصلی شما آمادگی برای رفع نیازهای فردی یادگیری خود و قضاوت در مورد شیوه‌های مراقبت پرستاری از بیمار براساس استدلال بالینی می‌باشد.

۲) فعالیت‌های دانشجو در ارتباط با یادگیری:

راهنمای یادگیری را می‌توان به عنوان کتاب کار مشتمل بر آموزش‌هایی برای تمرین فعالیت‌های دانشجویی و آنچه که از دانشجو انتظار می‌رود تا بدان نائل شود، در نظر گرفت. فعالیت‌های دانشجو ممکن است شامل موارد زیر باشد:

الف) تعامل با متن یا سایر منابع و مواد آموزشی: هورتون و همکاران (۱۹۹۰) چارچوب راهنمای یادگیری پویایی را پیشنهاد نمودند که در آن به دانشجویان فرصت‌های مناسبی را برای تعامل با متن مورد مطالعه در بالاترین سطح فعالیت مستقل داده می‌شود.

در راهنمای یادگیری، می‌توان دانشجویان را به سمتی هدایت نمود که متن را در داخل کتاب درسی مطالعه کنند و سولاتی در ارتباط با متن استخراج کنند. ممکن است از دانشجویان خواسته شود تا نمودار یا جدول را به دقت واریسی نمایند و هر یک از فعالیت‌های ذیل را برای تعمیق یادگیری انجام دهند.

- خلاصه کنند

- تفسیر کنند

- اصول را به کار بندند، یا جنبه‌های مورد نظر را در سایر متن‌ها بیابند.

سولات، بخش لاینفکی از متن اصلی در راهنمای یادگیری می‌باشد سولات با شمایل یا آیکن " ؟ " شناخته می‌شوند و به فراگیران کمک می‌کنند تا درک خود را در موضوع خاص در پودمانی که طی می‌کنند، ارزیابی نمایند. پاسخ سولات بلافاصله در زیر سوال نوشته شده است.

محل دقیق نوک سوزن را تعیین کنید.
عمده‌ترین عارضه این پروسیجر چیست؟

فضای بین مهره‌های لومبار ۳ و ۴
کاهش ناگهانی ICP، نشت CSF

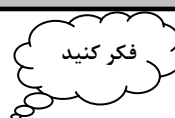
چرا در بیماران دچار کاهش سطح هوشیاری، اغلب
ضرورت دارد تا برای بیمار عکسبرداری سینه نمود؟

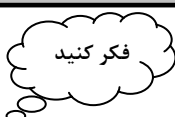
در بیمار صدمه دیده، اغلب صدمات سر و سینه با هم رخ می‌دهند. در این بیماران، هایپوکسمی با منشاء ریوی ممکن است اختلال عملکرد مغزی را پنهان نموده یا آن را عارضه‌مند نماید.

ممکن است از استفاده‌کنندگان از راهنمای یادگیری خواسته شود تا موقتاً کار خود را متوقف کنند و بازخورد یا انعکاسی در مورد موضوعی که قبلاً گفته شده ارائه کنند. مثلاً به نمونه زیر توجه نمائید:

از روی توضیحات آناتومی فکر کنید که چرا پیش بینی قطعی ناشی از نتایج انسداد هر یک از عروق مغزی وجود ندارد.

ملاحظات و کاربردهای اخلاقی موجود در این مورد خاص را در نظر بگیرید

ب) کاربرد تئوری در عمل: فعالیت‌هایی که در ارتباط با مطالعه دانشجویو برای انجام کار بالینی صورت می‌گیرد، جزء بسیار مهمی در اجزای راهنمای یادگیری می‌باشد. "یادگیری به همراه انجام دادن" می‌تواند جنبه کلیدی در راهنما باشد.

به مثال‌هایی که در ذیل آورده شده است نگاه کنید:

در برنامه SELECT برای تشویق فراگیران برای کاربرد آنچه که در کارورزی جراحی فرا گرفته‌اند، فعالیت‌هایی تعیین شده‌اند. مثال آن را در زیر ببینید.

برای ۱۰ بیماری که مبتلا به کاهش سطح هوشیاری هستند پاتوفیزیولوژی و تشخیص‌های افتراقی ممکن را بنویسید و آنها را در طبقه‌بندی بالا جای دهید.

باید با استفاده از معیار GCS، انجام معاینات عصبی را در بیماران تمرین کنید. توجه داشته باشید که در صورت بروز هر گونه مشکل یا نیاز به مشاوره، به همکار متخصص یا ارشد خود مراجعه کنید.

در راهنمای یادگیری، فراگیران دعوت می‌شوند تا فعالیت‌ها و اقدامات خود را مستند ساخته و به صورت پورت فولیو شخصی، یا به صورت یک روزنگار در ارزشیابی آموخته‌های خود، ثبت نمایند.

از فراگیران خواسته می‌شود در جلسه آزمون هم پورت فولیو و هم روزنگار خود را به همراه داشته باشند.

در مثال زیر که از راهنمای یادگیری دوره دندانپزشکی در ارتباط با مهارت‌های ارتباطی انتخاب شده است، به فراگیران توصیه شده تا نوار ویدئویی از چگونگی برقراری ارتباط خود با بیمار تهیه کنند.

 از هماهنگ کننده دوره (مسئول آموزش) دوربین پرتابل، امانت بگیرید. بیماری را در نظر گرفته و در اولین جلسه ملاقات با او و جلسات پیگیری نوار ویدئویی تهیه کنید. جلسات پیگیری حائز اهمیت است، چرا که در این جلسات نوع دیالوگ متفاوت خواهد بود.

به خاطر داشته باشید که حتماً برای انجام این کار از بیمار رضایت نامه کتبی دریافت نمایید.

مثال زیر که از راهنمای یادگیری پزشکی کودکان گرفته شده، از فراگیر می‌خواهد تا در مورد کار تیمی فکر کند.

؟؟ راجع به کار به عنوان عضوی از یک تیم متشکل از متخصص زنان، پرستار نوزادان و ... فکر کنید. آیا به نظر خود، دارای ویژگی‌های شخصیتی برای خوب کار کردن در یک کار تیمی می‌باشید.

در مثال زیر از پرستاران خواسته شده تا برخی اصولی را که در ارتباط با "کیفیت زندگی" در کارورزی بالینی خود آموخته‌اند، به کار گیرند.

موقعیتی را توصیف کنید که شش مورد از اقدامات اصلی شما موجب بهبودی "کیفیت زندگی" بیمار شده است و یا خواهد شد.

ج) **فرصت‌هایی برای خود ارزیابی:** دانشجویان تشویق می‌گردند تا با پاسخ دادن به سوالاتی که در راهنمای یادگیری گنجانده شده است، درک خود را از موضوع مورد نظر ارزیابی نمایند و پاسخ‌های خود را با پاسخ صحیح ارائه شده مقایسه کنند. سوالات معمولاً شکل چندگزینه‌ای دارند، اما می‌توانند به صورت باز نیز طراحی شوند. طرح این سؤالات در راهنمای یادگیری، این امکان را برای دانشجو فراهم می‌آورد تا با پاسخ به سؤالات و محاسبه نمره به دست آمده، سطح یادگیری خود را ارزیابی و تعیین نماید.

د) **مستندات دانشجویان:** جنبه دیگری از راهنمای یادگیری، شامل ثبت رویدادها و مستنداتی در ارتباط با تجربیات دانشجویان و تفسیر آنها از آن رویداد می‌باشد. چنین مستنداتی می‌تواند پایه‌ای برای پورت فولیو دانشجویان یا سندی برای دستیابی به اهداف تلقی شده و برای ارزیابی نیز مورد استفاده قرار گیرد. در آموزش پزشکی، توجه فزاینده‌ای به استفاده از پورت فولیو می‌شود (Snadden & Thomas 1998). ارزش ثبت منظم فعالیت‌های یاد گرفته شده توسط دانشجو، مورد تأکید قرار گرفته است (Dolmans et al; 1999). این مستندات در مواقعی که ارتباط کلی راهنما با برنامه و فرآیند یاددهی - یادگیری برقرار می‌شود، در راهنمای یادگیری گنجانده می‌شود (Mires et al., 1998).

ه) **بانک اطلاعات فردی:** راهنمای یادگیری ممکن است به عنوان زیربنایی برای ایجاد بانک اطلاعات فردی مورد استفاده قرار گیرد. از این منظر، راهنمای یادگیری به عنوان یک وسیله یادگیری پویا و نه ایستا مورد استفاده قرار گیرد. دانشجویان باید به مرور، نکاتی را به راهنمای یادگیری خود اضافه کنند و منابع یادگیری زنده خود را در آن خلق نمایند.

و) **ارزیابی راهنما:** در قسمتی از راهنمای یادگیری از دانشجویان خواسته می‌شود تا در راهنما نظریات خود را بنویسند. هوجکینسون (۱۹۹۴) پیشنهاد نمود که "می‌توان با دعوت از گروه‌های مختلف در دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی برای یکسان‌سازی راهنمای یادگیری، نتایج بهتری را در استفاده از آن ایجاد نمود". دانشجویان با دانستن اینکه پاسخ‌های آنها مبنایی برای دوره سال بعد خواهد بود، تشویق می‌شوند تا نسبت به

راهنمای یادگیری و خواسته‌های آن تعهد یابند. انواع مختلفی از فعالیت‌هایی که در بالا ذکر شد به قرار ذیل است:

◀ کامل کردن فعالیت‌های ضروری ارائه شده در راهنمای یادگیری، بخش لاینفکی از راهنما می‌باشد. به ویژه هنگامی که کار دانشجوی مبنایی برای پورت فولیو و ارزیابی پیشرفت وی تلقی می‌شود.

◀ فعالیت‌های اضافی یا انتخابی در مواقعی کاربرد دارند که این فعالیت‌ها به منظور ذیل استفاده می‌شود:

۱) تقویت درک و فهم دانشجویان در ارتباط با عنوان مورد نظر

۲) گسترش مطالعات دانشجویان به سایر حیطه‌ها

۳) کاربرد مطالعات نظری در موقعیت عملی

(۳) اطلاعات در مورد موضوع یا عنوان

معلم ممکن است از راهنمای یادگیری برای مبادله اطلاعات با دانشجویان خود استفاده کند. این کار با اشکال مختلفی صورت می‌پذیرد. بر اساس اطلاعاتی که در منابع مختلف انتشار یافته‌اند به مواردی بر می‌خوریم که اهم آنها مشتمل بر موارد زیر می‌باشند:

- ارجاع خواننده به بخشی از کتاب درسی یا مقاله و مجله؛
- استخراج جملات کوتاه از کتاب یا مجله
- استخراج متن از منبع
- متن کامل مقاله از یک مجله در درون راهنمای یادگیری

در راهنمای یادگیری در دوره "آموزش از راه دور پرستاری" و "مراقبت تسکینی (Palliative)" در دانشگاه دندی، متن کامل مواد آموزشی ارائه گردید. چرا که مسئولین دانشگاه علاقمند بودند که شرکت‌کنندگان دوره دسترسی فوری به متن‌های توصیه شده داشته باشند.

در متن‌هایی که از بعضی مجلات یا کتب درسی به صورت کامل و بدون ذکر منبع استخراج می‌شوند، ممکن است اشکالاتی در زمینه حق چاپ مطرح گردد، به ویژه در مورد مطالبی که در جای دیگری چاپ شده‌اند. بنابراین توجه دقیق به مسائل قانونی برای رعایت حق چاپ مجدد ضروری است.

اطلاعات جدیدی که معلم در راهنمای یادگیری ارائه می‌کند، ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- نظریه کوتاه یا نقل قولی کوچک در یک موضوع؛ این کار باعث ملموس شدن موضوع یا نقل قول برای دانشجو شده و علائق انسانی را برمی‌انگیزد.
- یادداشتهای کوتاه در باب یک عنوان
- پیام‌های کلیدی در هر برنامه بالینی، با استفاده از آیکن "به خاطر داشته باشید" جلب نظر می‌کنند.

زمان صرف شده برای انجام معاینات بالینی بسیار مهم است. به خاطر داشته باشید که نتایج معاینات بالینی شما در تکمیل پروژه ارزش حیاتی دارد.

- اطلاعات کلیدی یا اصلی در ارتباط با عنوان
- گسترش بیشتر عنوان یا موضوع موردنظر
- واژه‌نامه به صورت ارائه فهرستی از واژه‌های جدید مطرح شده در عنوان به همراه تعاریف آنها

کلیه اجزاء تشکیل دهنده احتمالی که تاکنون توصیف شده در جدول شماره ۲ در صفحه بعد خلاصه شده‌اند.

جدول شماره ۲: اجزای توصیف شده در راهنمای یادگیری در این جدول خلاصه شده است.

		حذف	ممکن	اساسی	
A					مدیریت یادگیری
	۱				مروری بر عناوین دوره
	۲				نتایج یادگیری
	۳				پیش نیازها
	۴				جدول زمان بندی
	۵				راهنماهای یادگیری
	۶				فرصت های یادگیری
	۷				ارزیابی
	۸				تماس با پرسنل
	۹				نظرات شخصی مولف
B					فعالیت ها
	۱				تعامل با سخنرانی ها و مواد آموزشی مرجع
	۲				کاربرد تئوری در عمل
	۳				تمرینات خود ارزیابی
	۴				ثبت اهداف دستیابی شده یا پورت فولیو
	۵				بانک اطلاعاتی فردی
	۶				نظرات دانشجویان
C					اطلاعات
a					قبلاً انتشار یافته
	۱				ارجاع به متن ها یا مجلات
	۲				سوالات از متن ها و مجلات
	۳				متن های طولانی تر از متن های قبلی و مجلات
	۴				کامل کردن متن ها یا مقالات
b					انتشارات جدید
	۱				نظریه کوتاه
	۲				یادداشت کوتاه
	۳				اطلاعات کلیدی یا بنیادی
	۴				گسترش موضوع
	۵				واژه نامه

بخش ششم:

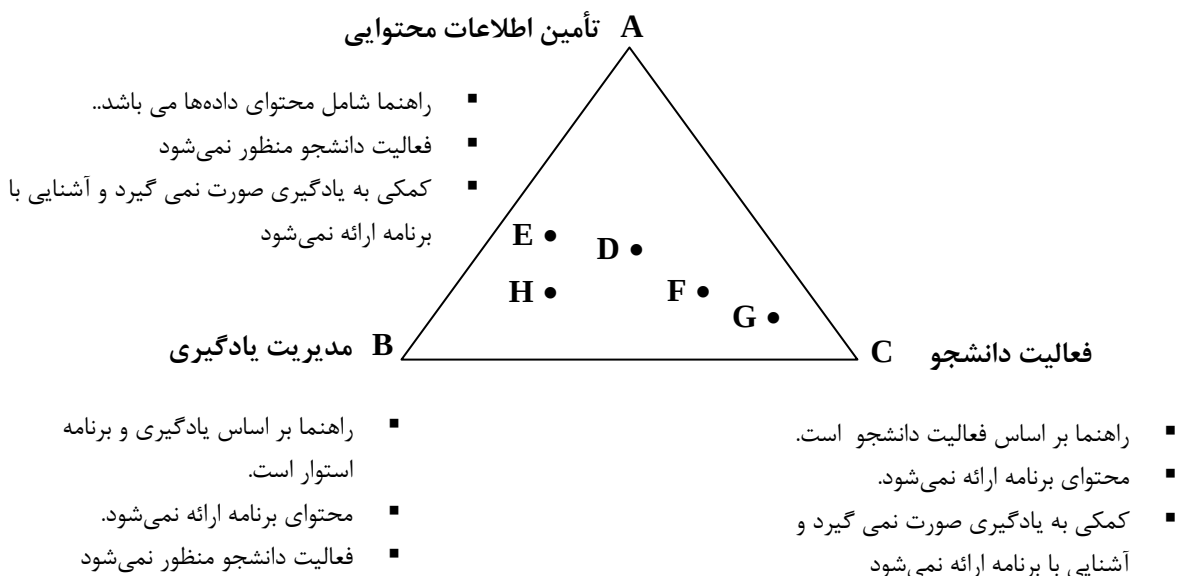
انواع راهنمای یادگیری

چه نوع راهنمای یادگیری باید تهیه شود؟

(۱) سه عملکرد راهنما

همان‌گونه که در قسمت‌های قبلی مشخص گردید، مفهوم راهنمای یادگیری در برگرفته چندین عملکرد می‌باشد. برخی معلمان عمل اصلی راهنما را ارائه محتوای آموزشی می‌دانند که در آن برخی حقایق مورد تأکید قرار گرفته، مفاهیم دشوار توضیح داده شده یا مصور شده‌اند و اطلاعات به روز در آنها ارائه شده است. عده دیگر، راهنمای یادگیری را به عنوان ابزاری برای مدیریت یادگیری دانشجویان تلقی می‌کنند که نصایحی در ارتباط با نتایج یادگیری مورد انتظار از دانشجویان را ارائه می‌کند و به آنها می‌آموزد که چگونه به این اهداف نائل شوند، دانشجویان را در دسترسی به اهداف خود راهنمایی می‌نماید و چگونگی استفاده از فرصت‌های متفاوت آموزشی را به آنها می‌آموزد. از منظر سوم، راهنمای یادگیری تأکیدی بر فعالیت‌های دانشجویان است. همه اینها اجزای لاینفکی از راهنمای یادگیری می‌باشند. راهنما وسیله‌ای است هم برای ثبت فعالیت‌های دانشجویان و هم ارزیابی آنچه که دانشجو به آن نائل شده است. از این دیدگاه راهنمای یادگیری شامل متن‌های چاپی و مکمل متن‌های استاندارد می‌باشد که سوالاتی نیز در آن گنجانده شده است تا دانشجویان درک خود را از متن ارزیابی نمایند. علاوه بر این با ارجاع دانشجو به متن اصلی، بازخورد لازم نیز به او داده شده است.

در عمل، بیشتر راهنماهای ارائه شده ترکیبی از همه عملکردهای فوق‌الذکر را در انحاء مختلف دارا می‌باشند. راهنمای یادگیری را می‌توان از طریق یک مثلث متساوی‌الاضلاع معرفی نمود که در تصویر شماره ۳ نشان داده شده است. سه رأس این مثلث نشانگر سه نوع عملکرد آن می‌باشد. نقطه A نشانگر عملکرد راهنمای یادگیری برای ارائه اطلاعات به دانشجویان می‌باشد. نقطه B نشانگر عملکرد راهنمای یادگیری برای مدیریت یادگیری دانشجویان است. نقطه C در راهنمای یادگیری، توصیف کننده فعالیت‌های دانشجویان می‌باشد.

تصویر شماره ۳: مثلث راهنمای یادگیری

۲) تلفیق عملکردها

راهنمای یادگیری خوب، تقریباً همیشه مجموعه‌ای از این عملکردها را محقق می‌سازد و در عمل راهنمای یک منظوره یا یک بعدی دیده نمی‌شود. مگر آنکه مؤسسه یا مدرس، تنها یک بعد از عملکرد راهنما را مدنظر داشته باشد. از طرف دیگر معمولاً راهنمای یادگیری در نقطه D دیده نمی‌شود که تأکیدی یکسان بر هر سه عملکرد داشته باشد. معلمین یا کمیته برنامه‌ریزی درسی، رسالت هدایت و راهنمایی را مهمترین قسمت عملکرد راهنمای یادگیری می‌دانند و بر آن تأکید می‌ورزند. این تأکید در ارتباط با درک فردی از ماهیت یاددهی - یادگیری می‌باشد. معلمین سنتی یا مؤسسات آموزشی سنتی، تمایل بیشتری برای ارائه اطلاعات به صورت مستقیم دارند. در چنین مؤسساتی متأسفانه هنوز توزیع و تکثیر جزوه درسی رایج است. تأکید در راهنمای یادگیری ممکن است انعکاس دهنده منابع در دسترس باشند. معلمین ممکن است علاقمند باشند از شیوه‌های ارائه مستقیم اطلاعات استفاده کنند، به ویژه در صورتی که منابع مستقیماً در دسترس دانشجو نیستند. در چنین مؤسساتی دانشجویان امکان دسترسی مستقیم به اطلاعات را ندارند، مگر اینکه در راهنمای یادگیری ذکر شده باشد.

شیوه به کار گرفته شده ممکن است متأثر از رشد و تکامل و بلوغ ذهنی دانشجویان باشد. مثلاً راهنمای یادگیری دانشجویان در مراحل اولیه برنامه درسی در دانشگاه دندی، هم بر روی ارائه اطلاعات محتوایی و هم بر روی مدیریت یادگیری دانشجویان تأکید می‌ورزد. (که در مثلث فوق‌الذکر به صورت نقطه H نشان داده شده است). در نقطه H توجه نسبتاً اندکی به فعالیت دانشجویان شده است. این راهنمای یادگیری، مشتمل بر اطلاعاتی در مورد ساختار دوره، اهداف دوره و جدول زمان‌بندی هفتگی، مشکل بالینی مطرح شده در طول دوره و موضوعات یادگیری مورد نظر، فرصت‌های یادگیری، واژه‌نامه مربوطه و سوالات خود ارزیابی می‌باشد. همچنین خلاصه‌ای از حقایق کلیدی در ارتباط با عنوان نیز گنجانده می‌شود. در راهنمای یادگیری برای دانشجویان سال ۴ و ۵ توجه کمتری به ارائه اطلاعات مبذول شده و توجه بیشتری به فعالیت‌های دانشجویان و مدیریت یادگیری دانشجویان شده است و به صورت نقطه F در مثلث نشان داده شده است.

۳) راهنمای یادگیری مبتنی بر فعالیت‌ها

برای درک بهتر عملکرد راهنمای یادگیری مبتنی بر فعالیت‌ها، به مثال دانشگاه دندی اشاره می‌کنیم. در دانشگاه دندی راهنمای یادگیری زنان و زایمان، حول دوازده مشکل بالینی مشترک سازماندهی شد. در این راهنما اهداف و فعالیت‌های یادگیری مرتبط به هر یک از مشکلات مشخص گردیدند. موضوعات یادگیری به شکل سؤال مطرح شده‌اند. در جدول شماره ۲ (صفحه ۳۵) برای یکی از عناوین "زایمان طبیعی" موضوعات موردنظر ارائه شده‌اند. در انتهای راهنما، پاسخ‌های پیشنهاد شده به هر یک از موضوعات یادگیری، گنجانده شده است. جزء کلیدی هر راهنمای یادگیری، با عنوان گزارش کیس ساختارمند برای هر موضوع، طراحی شد. این کار دانشجویان را موظف گرداند تا اطلاعاتی را در مورد بیمار و تفسیر آن اطلاعات جمع‌آوری نمایند (جدول شماره ۳). این بخش از راهنما، مبنایی برای بخش مهمی از ارزیابی پایان دوره دانشجویان بود.

جدول شماره ۳: مثال از یک گزارش مورد ساختارمند که باید توسط دانشجویان در بخش "زایمان" در راهنمای یادگیری زنان و زایمان تکمیل گردد.

(۱) پرزانتاسیون زایمان چیست؟

به علائم و نشانه‌هایی که بیمار را به بیمارستان کشانده است توجه کنید.

(۲) چه ارزیابی اولیه‌ای انجام شده است؟

توجه کنید که این ارزیابی چه کمکی به اداره بیمار نموده است.

(۳) چه شیوه (هایی) از تجویز داروهای ضد درد صورت پذیرفته است؟

به هر یک از عوارض، مشکلات و تأثیرات مورد نظر توجه کنید.

(۴) در طی زایمان چه پایش‌هایی صورت پذیرفته است؟

به شیوه‌های اعمال شده در مورد هم مادر و هم جنین توجه کنید.

(۵) نحوه پیشرفت زایمان بر روی پارتوگرام را تعیین سازید.

(۶) طول مدت هر یک از سه دوره زایمان چقدر بود؟

(۷) آیا نیازی به اپیزیاتومی وجود داشت؟

به دلایل انجام آن توجه کنید.

(۸) مرحله سوم زایمان چگونه اداره شد؟

به داروهای تجویز شده، چگونگی جدایی پلاسنتا و میزان خون از دست رفته توجه کنید.

(۹) نتیجه زایمان چه بود؟

به جنسیت بچه، وزن تولد، و نمره آپگار توجه کنید.

(۱۰) پس از زایمان چه مراقبت‌هایی صورت پذیرفت؟

در مادران شیرده به اولین زمان شیردهی توجه کنید.

(۱۱) مادر قبل از زایمان چه آمادگی‌هایی دریافت داشت؟

به فرصت‌هایی که برای انتخاب به مادر داده شد، توجه و اشاره کنید.

(۱۲) والدین چه نگرانی‌هایی در مورد زایمان داشتند؟

به واکنش‌های مادر و پدر نسبت به زایمان توجه کنید.

(۱۳) سه نکته اساسی را که از این عنوان درسی یاد گرفته‌اید، ذکر کنید.

منبع: (Mires et al 1998)

توجه: در راهنمای یادگیری برای پاسخگویی به هر یک از سوالات به اندازه کافی فضا اختصاص دهید.

در این راهنمای یادگیری از جهت توجه به فعالیت‌های دانشجویان در طی هر یک از پودمان‌ها، نسبت به برخی پودمان‌های مطالعاتی تأکید بیشتری شده است (که در نقطه G مشخص شده است). با وجود این برخی پودمان‌ها نیز دارای اطلاعات محتوایی اصلی بوده و در طی پودمان معرفی شده‌اند.

۴) راهنمای یادگیری مبتنی بر مدیریت

راهنمای آموزشی که در دانشگاه دندی اسکاتلند برای فراگیران دوره دندانپزشکی طراحی شد، بر عملکرد مدیریتی راهنمای یادگیری تأکید داشت و در تصویر شماره ۴ منعکس شده است. این راهنما بر این نکته تأکید می‌کند که چگونه یادگیرنده از فرصت‌های یادگیری ارائه شده بهترین استفاده را ببرد. این راهنما با شیوه مبتنی بر وظایف منطبق شده است و به شش بخش تقسیم شده است که هر یک از بخش‌ها وظیفه‌ای که فراگیران در طی کارورزی بالینی با آن روبرو می‌شوند را پوشش می‌دهند. هر یک از بخش‌ها، دارای پنج قسمت می‌باشند:

- ۱) پیش سازمان دهنده برای مرتبط ساختن مطالعه دانشجو با وظیفه
- ۲) یادداستی در مورد مهارت مورد انتظار در انتهای برنامه آموزشی در ارتباط با وظیفه
- ۳) چند خط راهنمایی و یک پیشنهاد برای توالی یادگیری
- ۴) جدول خود ارزیابی که یادگیرنده را قادر می‌سازد میزان دستیابی خود به اهداف آموزشی را پایش کند
- ۵) خلاصه‌ای از منابع یادگیری ارجاع داده شده از قسمت‌های مختلف متن

بیماران مبتلا به مشکلات پوسیدگی دندان

شما ممکن است علاقمند باشید تا مقاله زیر را که ترانس ایلومیناسیون عصب اپتیک (Foti) با

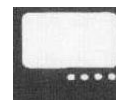
تشخیص پوسیدگی دندان و رادیوگرافی آن را مقایسه می کند، مطالعه کنید.

Stephen K W Russell J I. Creanor S L and Borchell C K (1987) Comparison of fibre optic transillumination with clinical and radiographic caries diagnosis. Community Dentistry and Oral Epidemiology. 15, 90-94.

در اینجا توصیه می شود در اولین مرحله از ۴ هفته دوره آموزش با مدرس خود، در ارتباط با شیوه های تشخیص پوسیدگی دندان مشاوره نمائید.

ممکن است راجع به نوار ویدئویی، تحت عنوان "از سفیدی به سیاهی" تولید شده در سال ۱۹۸۸ توسط فدراسیون آموزش پزشکی انگلیس (BPMF) در مورد تشخیص و درمان مشکلات

کورنثال در دندان های زودرس چیزهایی شنیده باشید. در این قسمت می توانید فیلمی را به مدت ۳۰ دقیقه تماشا کنید که سه موضوع اصلی زیر را پوشش داده است:

(الف) معاینه دندان ها بدون استفاده از پروپ

(ب) مینرالیزه شدن مجدد دندان های پوسیده

(ج) ذخیره سازی مجدد سیلانت

با وجود اینکه فیلم بالا برخی جنبه های مورد اختلاف در دندان پزشکی در مورد انتخاب نوع

ذخیره سازی را نشان داد، اما برخی جنبه های نمایشی در این فیلم در موضوعات (الف) و (ب)

فوق الذکر بسیار آموزنده است. توصیه می کنیم بار دیگر آن را ببینید و در مورد آن با استاد مشاور یا ارشد خود بحث کنید.

تصویر شماره ۴: مثالی از راهنمای یادگیری آموزش دندان پزشکی تهیه شده توسط انجمن دندان پزشکی و

آموزش پزشکی اسکاتلند و نیز مرکز آموزش پزشکی دندی

منبع: Abdel Fattah et al . 1991 و کمیته آموزش دندان پزشکی اسکاتلند (۱۹۹۳)

(۵) راهنمای یادگیری مبتنی بر داده‌ها

در صورتی که راهنمای یادگیری بیشتر بر محتوا و مدیریت یادگیری تمرکز داشته باشد در مثلث عملکرد راهنما، نقطه‌ای همانند نقطه E را می‌توان برای آن در نظر گرفت.

نقطه E در برنامه SELECT در راهنمای یادگیری، آموزش جراحی را نشان می‌دهد. تأکید بسیار زیادی در این راهنمای یادگیری در ارائه اطلاعات مرکزی و مهم وجود دارد که در تصویر شماره ۵ نشان داده می‌شود. همچنین این راهنما شامل پیشنهاداتی در مورد مطالعه و آموزش و فعالیت‌های توصیه شده در این مورد می‌باشد.

برای مطالعه اختیاری در مورد غربالگری
 کانسر کولورکتال به مرجع زیر مراجعه فرمائید.
 Hardcastle *et al*, Lancet 1996;348:pp
 1472-1477. Randomised controlled trial
 of faecal-occult-blood screening for
 colorectal cancer

به خاطر داشته باشید که کانسر رکتال
 معمولاً به نواحی کشاله ران متاستاز
 نمی‌دهد.

case

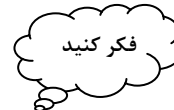
کیس شماره ۶ خانم هـ- د را در نظر
 بگیرید. آیا آن بیمار هرگونه تظاهرات بالینی دال بر
 احتمال گرفتاری عوارض خارج کلون و بیماری‌های
 التهابی روده‌ای را داشت؟

از تمام بیمارانی که با تشخیص کولیت
 السراتیو یا بیماری کراون بستری می‌شوند، راجع به
 علائم و نشانه‌های خارج کلونی سوال کنید.

نتایج را در پورت فولیو خود ثبت کنید.

در مورد مزایا و معایب غربالگری کانسر کولورکتال
 فکر کنید.

کانسر آنال

کانسر مجرای آنال معمولاً از نوع اسکوآموس می‌باشد. متاستاز به طور
 اولیه در غدد لنفاوی اینگوینال ظاهر می‌گردد. هنگامی که غدد لنفاوی
 در موقع تشخیص وجود دارند، نتیجه بیماری چندان رضایت بخش
 نخواهد بود و شانس بقای ۵ ساله حدود ۵٪ می‌باشد. در صورتی که غدد
 لنفاوی پاک باشند شانس بقای ۵ ساله حدود ۷۰٪ است.

چرا کانسر آنال به غدد لنفاوی اینگوینال متاستاز می‌دهد؟
 پاسخ: درناژ لنفاوی نواحی پرینه آل به نقاط اینگوینال می‌باشد.

کولیت اولسراتیو و بیماری کراون

در بیماری‌های کولیت اولسراتیو و کراون نتایج حاصل مرتبط به عوارض
 این بیماری‌ها می‌باشد.

عوارض کولیت اولسراتیو

- ◆ دیلاتاسیون و پرفوراسیون
- ◆ خونریزی وسیع
- ◆ استریکچر
- ◆ کارسینوما در بیماری‌های طویل‌المدت
- ◆ تظاهرات خارج کلون (از قبیل اووئیت، آتروفی، ساکرو ایلئیت،
 بیماری‌های کبدی، مشکلات پوستی)

عوارض بیماری کراون

- ◆ دیلاتاسیون و پرفوراسیون
- ◆ خونریزی وسیع
- ◆ استریکچر
- ◆ کارسینوما در بیماری‌های طویل‌المدت
- ◆ تظاهرات خارج کلون (از قبیل اووئیت، آتروفی، ساکرو ایلئیت،
 بیماری‌های کبدی، مشکلات پوستی)
- ◆ تشکیل فیستول

تصویر شماره ۵: مثالی از برنامه SELECT که توسط کالج رویال جراحان ادینبرو و مرکز آموزش پزشکی
 دانشگاه دندی ارائه شده است.

نمونه دیگری از چنین راهنمای یادگیری برای درمان اسهال در کودکان آورده شده است. این راهنمای یادگیری جیبی با تأکید بر ارائه اطلاعات و نیز مدیریت شیوه‌های یادگیری در فراگیران، برای حمایت از یادگیرندگان در طب کودکان چاپ شد (Mitchell et al 1998). این راهنما منطبق بر شیوه مبتنی بر وظیفه بود که با استفاده از مشکلات شایع بالینی، به عنوان نقطه تمرکز یادگیری انتشار یافت. بخش نخست این راهنما مربوط به اطلاعات کلیدی در مورد حل مشکل بالینی بود و به نحوی طراحی شده بود که به پزشکان جوان در کار روزمره خود در درمان بیماران مبتلا به اسهال کمک نماید. قسمت دوم شامل توصیه‌هایی در مورد نحوه استفاده از فرصت‌های یادگیری با مطالعه یک وظیفه بود. این فرصت‌های یادگیری در زمینه موضوعاتی از قبیل ارزیابی بالینی، پروسیجرهای (رویه‌ها) عملی و کار تیمی بودند. مثالی از این دو قسمت در تصویر شماره ۶ نمایش داده شده است.

درمان

اجرای برنامه سختگیرانه برای دریافت مایعات خوراکی معمولاً سودمند نمی‌باشد. در صورتی که باید مقدار حجم مایعات رژیم غذایی افزایش یابند با پرسنل پزشکی و پرستاری موضوع را در میان بگذارید.

کتاب اورژانس‌های طب اطفال نوشته بلیک قسمت‌های متعدد سودمندی دارد.

- ضمیمه شماره ۳ صفحه ۷۶۶ تا ۷۶۹ (آب و الکترولیت‌های مورد نیاز)
 - ضمیمه شماره ۵ صفحات ۷۷۳ تا ۷۷۵ (نصایحی در مورد مایعات نگهدارنده برای مروری بر جبران مایعات خوراکی در منزل برای مقابله با اسهال به این مقاله مراجعه نمایید.
- مجله لانست ماه مارس ۱۹۹۵ شماره ۳۴۵ صفحات ۷۰۹ تا ۷۱۱

کار تیمی

در دپارتمان بهداشت جامعه با یکی از همکاران صحبت کنید. خط مشی کنترل عفونت و موضوعات مورد توجه در بیماری‌های عفونی را با وی در میان بگذارید.

پرسنل پرستاری با تجربه ممکن است بتوانند در مورد انتخاب بهترین روش جبران مایعات کمک کنند. به خاطر داشته باشید که هر چند ساعت یک بار باید بیمار خود را ارزیابی مجدد نمایید و در تصمیم خود بازنگری کنید.

رشد و توسعه حرفه‌ای

آیا می‌دانید چگونه می‌توان از انتقال متقاطع جلوگیری نمود؟

در هر مورد در نظر بگیرید که چه اقداماتی مورد نیاز است، مثلاً شستن دست‌ها به تنهایی یا پوشیدن دستکش اضافی و ماسک و گان ضرورت دارد یا نه.

به این موضوع فکر کنید که چرا برای بیمار، پرستاری ایزوله انجام می‌شود. آیا این بخاطر آن است که بیمار یا پرسنل (و یا سایرین) در محیط محافظت گردند؟

به خط مشی کنترل عفونت در بیمارستان توجه کنید.

کتاب Microbiology in Clinical Practice صفحات ۶۰۲ تا ۶۰۷ شامل بخش کوتاهی در مورد استانداردهای متفاوت جداسازی همراه با پیشنهاداتی برای روش‌های جداسازی می‌باشد.

فکر کنید دلیل آن چیست؟

اگر چنین اتفاقی افتاد....

گاستروآنتریت/ ویروسی (۵۰٪ روتاویروس)

باکتریال (کمپایلوباکتر، شیگلا،

سالمونلا، اشرشیاکلی)

چه باید کرد

به بیمار مایعات بدهید در مورد تجویز مایعات

خوراکی یا وریدی تصمیم بگیرید.

تنگی پیلور

آزمایشات بیوشیمی به ویژه هایپوکلرمیک را از نظر

آلکالوز چک کنید.

نتایج آزمایش را نگاه کنید.

عفونت

- مننژیت

از نظر پایرکسی و استفراغ تحت نظر داشته باشید.

- اوتیت میانی

به شکل مناسب این دو

- تانسیلیت

مورد را درمان نمایید.

- عفونت ادراری

در صفحه ۳۱۶ پایرکسی را بخوانید.

کتواسیدوز دیابتی

(DKA)

قندخون و ادرار را چک کنید

نکاتی در مورد چگونگی درمان

باید کم آبی و دلایل آن به این شکل درمان شود:

○ ارزیابی: این کار به راحتی که در کتابها نوشته شده نیست. در صورتی که کودک اندامهای خشک، کاهش

ترگور پوستی، کاهش فشار خون، تکیکاردی داشته باشد، **به سرعت عمل کنید** این بیمار حداقل ۱۰٪

کمبود آب دارد.

○ با پزشک ارشد خود در مورد اینکه کم آبی متوسط چگونه درمان می شود، مشاوره کنید.

○ آیا ضرورتی به تجویز مایعات وریدی وجود دارد؟

- اسهال، به خودی خود ضرورت مایع درمانی وریدی را ایجاد نمی کند.

- همه بچه ها نیازمند مایع درمانی وریدی نیستند (این کار ممکن است خطرناکتر از مایع درمانی خوراکی باشد)

- کودکان مبتلا به استفراغ مداوم را می توان با مقادیر مایع خوراکی متناوب درمان نمود، مثلاً با استفاده از

تغذیه مداوم از طریق لوله معده.

تصویر شماره ۶: دو صفحه از کتاب "آموزش طب کودکان: راهنمای یادگیری برای پزشکان ارشد" در مورد نوزادان.

توجه: صفحه اول اطلاعات سودمندی برای یادگیرندگان در هنگام سر و کار داشتن با نوزادان در اختیار قرار

می دهد و صفحه دوم به فراگیران کمک می کند تا اقدامات بعدی را در مورد نوزادان انجام دهد.

۶) استفاده از مثلث راهنمای یادگیری

راهنمای یادگیری را می‌توان در چارچوب مرزبندی‌های خاصی قرار داد یا آنکه آن را در داخل یک مثلث تصور نمود. آن چنانکه در مثال‌های قبلی گفته شد، استفاده از این مثلث فرضی برای شما بسیار سودمند خواهد بود به ویژه هنگامی که خودتان در حال فکر کردن برای تهیه راهنمای یادگیری هستید. با در نظر گرفتن ارزش سنتی و دیرینه‌ای که بیشتر معلمان برای موضوع تدریس خود قائل‌اند و با درک اهمیت محتوای موضوع، علاقه شدیدی در مدرسین دیده می‌شود که راهنمای یادگیری را به سمت غنی ساختن محتوایی آن سوق دهند و در واقع به سمت ضلع "محتوا" گرایش دارند. در اینجا باید احتیاط خاصی را نشان داد. در برخی موارد تأکید بر اطلاعات محتوایی ممکن است سودمند و مناسب باشد، اما در بیشتر موارد تأکید مضاعف باید بر نحوه مدیریت یادگیری و به مشارکت فراگیران در فعالیتهای آموزشی معطوف باشد.

بخش هفتم:

آماده سازی راهنمای یادگیری

چگونه راهنمای یادگیری آماده می‌شود؟

در این بخش چگونگی تهیه راهنمای یادگیری مشخص می‌گردد. در این قسمت توضیح داده شده است که در هر یک از این سه مرحله چه نیازهایی وجود دارد:

(۱) تصمیم در مورد عملکرد و شکل راهنما

(۲) نحوه ارتباط راهنما با برنامه درسی موجود

(۳) نوشتن راهنمای یادگیری

مدت زمان صرف شده برای آماده‌سازی راهنمای یادگیری، بسیار حائز اهمیت است. اگر راهنمای یادگیری به خوبی آماده شده باشد، دانشجویان می‌توانند بهترین استفاده را از آن ببرند. اما قطعاً هیچ دانشجویی تمایل به خواندن راهنمای یادگیری نخواهد داشت که غیر جذاب بوده و ضعیف طراحی شده باشد. (Holsgrove et al 1998).

(۱) تصمیم در مورد عملکرد و شکل راهنما

❖ واحد یادگیری را تعیین کنید: واحد یادگیری، موضوع یا عنوانی است که برای هر راهنمای یادگیری تعیین می‌گردد. وسعت و گستره راهنمای یادگیری در شرایط مختلف متفاوت خواهد بود. توصیه شده است که اگر راهنمای یادگیری خیلی طولانی می‌شود، می‌توان آن را به بخش‌ها یا فصول مختلف تقسیم نمود. در برنامه دانشگاه دندی، یک راهنمای یادگیری برای هر ۱۲ دوره، مبتنی بر سیستم‌های بدنی، در همان سال‌های اولیه برنامه درسی آماده شده است (Harden et al 1997). در بازنگری‌های بعدی در سال‌های بعد که شیوه مبتنی بر وظیفه مورد توافق قرار گرفت، ۱۰۰ وظیفه از قبیل "مدیریت درمان بیماران مبتلا به درد شکمی" به عنوان موضوع اصلی یادگیری دانشجویان تعیین شد و برای هر وظیفه راهنمای یادگیری جداگانه‌ای آماده شد که در درون آن وظایف مشابه در یک گروه مرتب گردیدند. (Harden et al 1996a, 1996b, 1999b)

❖ هدف از نوشتن راهنما را تعیین کنید: آیا عمل راهنما آن است که به دانشجویان اطلاعات محتوایی را برای کمک به ایشان برای تدبیر در یادگیری ارائه دهد، و یا آنکه راهنمای یادگیری فعالیت‌هایی را برای دانشجو تدارک می‌بیند که بعدها به عنوان پورت‌فولیو یا ثبت میزان تحقق اهداف آموزشی توسط دانشجو، ارزیابی خواهد شد؟ باید سعی نمود که نقطه یا جایی را در داخل مثلث برای عملکرد راهنمای یادگیری خود بیابید (تصویر شماره ۳). این کار باعث می‌شود تا نیازهای دانشجویان، منابع در دسترس و ارزش مستندات مربوط به دستیابی دانشجو به اهداف آموزشی را به روشنی درک کنیم و مورد توجه قرار دهیم.

در مورد محتویات راهنمای یادگیری تصمیم بگیرید: در شکل ۲ سیاه‌های از اجزای ممکن در راهنمای یادگیری به طور خلاصه آورده شد. آنچه که شما در راهنمای یادگیری خود خواهید آورد باید منعکس کننده "هدف" آن نیز باشد.

اگر شما منابع را به صورت کتب معرفی می‌کنید، باید این منابع بیش از نام بردن چند کتاب یا فهرست کردن آنها در نظر شما باشد. در هر یک از منابع، صفحه مشخص آن منبع و پاراگرافی که مورد نظر شماست و آنچه که دانشجو باید از خواندن آن کسب کند را مشخص نمایید. بهتر است تعداد کمی از متن‌های اصلی را که دانشجو دسترسی راحت‌تری به آن دارد، معرفی کنید. اگر دانشجویان علاقمند به دسترسی به بیش از یک کتاب باشند، منابع مورد نظر را در اختیار آنها قرار دهید. توصیه شده است که متن‌هایی را که کمتر در دسترس می‌باشند را کامل یا به طور خلاصه در اختیار فراگیران قرار دهید.

❖ در مورد چهارچوب راهنمای یادگیری تصمیم بگیرید: راهنمای یادگیری می‌تواند به شکل چاپی یا الکترونیک باشد. برخی موسسات از اشکال مختلف چاپی راهنما استفاده می‌کنند و برخی دیگر اشکال الکترونیک راهنما را به کار برده‌اند (Ross & Davies, 1999).

راهنمای الکترونیک مزایای متعددی دارد:

- ✓ معمولاً ارزان‌تر از راهنمای چاپی تمام می‌شود.
- ✓ دسترسی به اطلاعات برای دانشجویان در شکل الکترونیک راحت‌تر است.
- ✓ با ایجاد لینک در بین قسمت‌های مختلف، جابجایی در قسمت‌های گوناگون و پاسخ دادن به هر قسمت مربوطه برای دانشجو راحت‌تر است.
- ✓ دانشجویان می‌توانند از راهنما، برای غنی‌سازی بانک الکترونیک ذخیره اطلاعات فردی خود استفاده نمایند.
- ✓ محدودیت‌های موضوع کمتری دارند و آزادی بیشتری در جهت ارائه مقدار بیشتری اطلاعات و گنجانیدن تصاویری رنگی و نوارهای ویدئویی را دارند.
- ✓ منجر به تشویق و ارتقاء سواد کامپیوتری می‌گردد.
- ✓ نسخه‌های کامپیوتری به راحتی قابل بازنگری و ارتقاء می‌باشند.
- ✓ راهنمای یادگیری کامپیوتری، می‌تواند برای ارائه سطوح مختلفی از آموزش به دانشجویان بر اساس نیازهای آموزشی ایشان صورت پذیرد و منجر به تعامل مناسب و یادگیری مستقل می‌گردد (Harden & Smyth, 199).

با وجود این، تسهیلات کامپیوتری ممکن است در برخی موقعیت‌ها و شرایط که امکان استفاده یا دسترسی به تسهیلات الکترونیک وجود ندارد، قابلیت استفاده گسترده نداشته باشد.

❖ چگونگی صفحه‌آرایی و شکل راهنمای یادگیری را در نظر داشته باشید:

آیا دانشجویان باید راهنمای یادگیری را به صورت صفحات مجزا در اختیار داشته باشند که بتوانند برگه‌هایی را نیز به آن اضافه کنند؟ آیا قصد آن را داریم که دانشجو همواره راهنما را با خود همراه داشته باشد؟

راهنمای یادگیری برای پزشکان جوان در طب کودکان، به صورت صفحات جدای از هم در ابعاد $۱۱/۵ \times ۸/۵$ سانتی متر آماده شد (Mitchell et al, 1998). در حالی که راهنمای یادگیری SELECT برای یادگیرندگان جراحی، چهارچوبی در ابعاد کاغذهای A4 داشت.

مزیت مضاعف کاغذهای جدای از یکدیگر در راهنمای طب کودکان آن بود که دانشجو می‌توانست قسمت‌های مختلف را بر اساس بیمارستان‌ها و شرایط کاری مختلف از یکدیگر جدا نماید. اطلاعات خاص مربوط به محل‌های مشخص از قبیل ترتیب قرار گرفتن کتاب‌ها در کتابخانه، چگونگی عمل ناظرین آموزشی و ... در این راهنما مشخص شده بودند.

❖ طراحی آموزشی و مرتب نمودن راهنما:

- تصمیم بگیرید که اگر قرار است راهنما را به قسمت‌های مختلف تقسیم کرد اینکار بر چه اساس و چه مبنایی انجام خواهد شد؟
- چه راهبرد آموزشی باید در راهنما مورد نظر باشد؟ هاردن و همکاران (C ۱۹۹۹) راهنمای یادگیری غده تیروئید برای دانشجویان سال ۳ را معرفی می‌کنند که بر مبنای حل مسئله طراحی شده بود. در این راهنما هر یک از چهار بخش (هایپرتیروئیدیسم، هایپوتیروئیدیسم، گواتر غیرسمی و درد در غده تیروئید) به صورت معرفی یک مشکل بالینی طراحی شده بود. "راهنما"، دانشجویان را از طریق جستجو و تدبیر در مشکل راهنمایی می‌نمود. به موازات فعالیت دانشجویان بر روی هر یک از مشکلات، فرصت‌های یادگیری مناسب در اختیار دانشجویان گذاشته می‌شد. در فرآیند کار روزمره با مشکلات مطرح شده در راهنمای یادگیری، دانشجویان مهارت‌های لازم در ارتباط با بیماری‌های تیروئید را کسب نمودند.
- آیا شکل صفحات به صورت یک ستونه یا دو ستونه خواهد بود؟ اگر شکل یک ستونه استفاده شود نوع عملکرد یک ستون چه خواهد بود؟ قطعاً هدف و محتوای راهنما، نقش تعیین کننده‌ای در انتخاب تعداد ستون‌ها خواهند داشت. برای نمونه صفحه‌ای از راهنمای یادگیری برنامه SELECT در تصویر

شماره ۵ نشان داده شده است. مطالب ذکر شده در این راهنما در دو ستون آورده شده‌اند که در ستون سمت چپ، اطلاعات اصلی منعکس می‌باشد و ستون سمت راست برای تأیید محتوای آموزشی که در سمت چپ گفته شده عمل می‌کند و درک دانشجو را از موضوع بحث گسترش می‌دهد. این ستون "تکه های اطلاعاتی" مهم را به صورت خلاصه و به شکل متن، نقل قول، نظریه یا انجام فعالیت در خود جای داده است و برای مطالعه در اختیار دانشجو قرار می‌دهد.

- آیا از نشانه‌های بصری به صورت شمایل یا آیکن استفاده خواهد شد؟ در تصویر شماره ۵ سمبل‌های گرافیک یا همان شمایل‌ها مورد استفاده قرار گرفته‌اند تا یادگیرنده را قادر سازند به راحتی تفاوت عملکرد متن‌های مختلف را در برنامه شناسایی کند. توجه داشته باشید که این کار باید موجب تأکید بر اطلاعات ارائه شده در هر صفحه باشد. در این صورت فراگیران با دیدن شمایل مربوط به "فکر کنید" با مواد آموزشی مربوطه خود تعامل می‌یابند. همچنین به استفاده از شمایل‌ها در تصویر شماره ۴ و ۶ توجه نمائید.

- نقش تصاویر و عکس‌ها چیست؟ عکس‌ها و تصاویر نقش مهمی را در ارائه اطلاعات در راهنمای یادگیری ایفا می‌نمایند. توصیه شده که عکس‌ها و تصاویر، جذاب و دیدنی باشد. حتی می‌توان از کاریکاتورها و یا نقاشی‌های جذاب استفاده کرد. در دپارتمان مهندسی کامپیوتر در دانشگاه ایالتی نیویورک، در سال ۲۰۰۷، از کاریکاتور به شکل گسترده‌ای در راهنمای یادگیری استفاده شده است. (در صفحات بعد مثال‌هایی از آن آورده شده است)

- چه خط یا نوشتاری در راهنما استفاده خواهد شد؟ هر مدرس باید خود تصمیم بگیرد که چه خط و قلم و نوشتاری را انتخاب می‌کند. قطعاً رعایت استانداردهای آموزشی باید مدنظر باشد و دستورالعمل موسسه آموزشی را نیز باید در نظر داشت.

- شیوه کلی انتشار راهنما چگونه خواهد بود؟ اگر تعداد زیادی راهنمای یادگیری استفاده شوند، یکسان‌سازی شکل این راهنماها بسیار سودمند است. (Holsgrove et al 1998) گزارش نمودند که

دانشجویان در استفاده از راهنماهای مطالعه در اشکال متفاوت، دچار اشکال می‌گردند. آنها پیشنهاد نمودند که در راهنمای یادگیری، برای انتقال پیام‌های مهم، از شیوه‌ای یکسان و مبتنی بر ارتباط آن با برنامه درسی، استفاده شود. یکسان سازی نباید به منزله یکنواخت سازی تلقی شود که موجب کسالت و خستگی خواننده خواهد شد.

چه کسی در تهیه راهنمای یادگیری به شما کمک خواهد کرد؟ تیمی از افراد خبره می‌توانند به شما کمک کنند. اعضای این تیم شامل افراد زیر می‌باشد:

◀ متخصصین آشنا به محتوا، با تخصص‌ها و زمینه‌های علمی متفاوت

◀ متخصصین آموزش، با تجربیات در زمینه طراحی برنامه درسی و تولید راهنمای یادگیری

◀ طراحان گرافیک و متبحر در کاربرد کامپیوتر

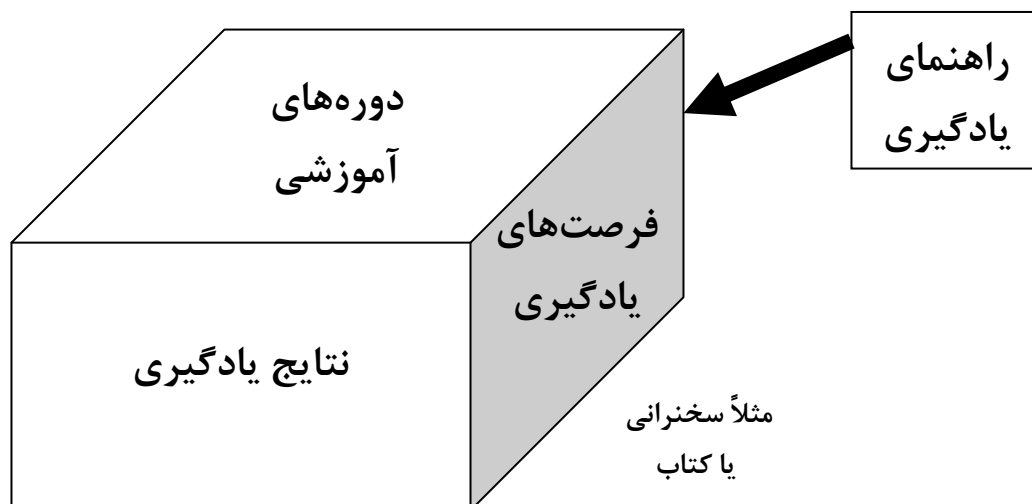
◀ متخصصین آشنا به ادبیات و زبان فارسی

تجربیات به ما نشان داده است که هماهنگ نمودن تمامی این تخصص‌ها و تجربیات، در تولید هر چه بهتر راهنمای یادگیری به ما کمک خواهد کرد.

(۲) ارتباط راهنمای یادگیری با برنامه درسی

نتایج یادگیری مورد انتظار را تعیین نمایید: در راهنما باید این نتایج به روشنی بیان شده باشد. این بخش از راهنمای یادگیری، وجه تشابه آن با طرح درس می‌باشد که در آن اهداف آموزشی به روشنی بیان می‌گردند. فرصت‌های یادگیری را تعیین نمایید: نشان دهید که چگونه فرصت‌های یادگیری موجود به عنوان بخشی از برنامه آموزشی می‌توانند به درک فراگیران از موضوع کمک نمایند.

آماده ساختن راهنمای یادگیری را با استفاده از مجموعه‌ای از کارها طراحی کنید: راهنمای یادگیری از طریق ارتباط دادن نتایج یادگیری مورد انتظار با فرصت‌های یادگیری در دوره‌های آموزشی، یادگیری را تسهیل می‌نماید. این موضوع در تصویر شماره ۷ نشان داده شده است.

تصویر شماره ۷: راهنمای یادگیری از طریق ارتباط دادن نتایج یادگیری مورد انتظار به فرصت‌های یادگیری و دوره‌های در دسترس، موجب تسهیل یادگیری می‌گردد.

راهنمای یادگیری در طب کودکان به رشته تحریر درآمد. در این راهنما وظایف برای هر یک از بخش‌های مختلف و برای رسیدن به تبحر در حیطه‌های مختلف تمرکز داشته است. در جدول شماره ۵ نمونه‌ای از ۴ وظیفه و ۲ نتیجه بدست آمده منعکس شده است.

جدول شماره ۵: نمایش ارتباط میان وظایف و نتایج در راهنمای یادگیری طب کودکان

وظیفه				
نتایج	تشنج	کم آبی	تب	تنگی نفس
پروسیجرهای عملی	تجویز دیازپام از طریق رکتوم	دستیابی به راه وریدی	انجام پونکسیون لومبار	استفاده از Peak flow سنج
مهارت‌های ارتباطی	تشخیص تشنجات عضلانی را برای بیمار مطرح کنید و توضیح دهید	توضیح دهید که چگونه مایعات خوراکی داده شود	با والدین مشاوره انجام دهید	با دادن اطلاعات واقعی اضطراب بیمار را به حداقل برسانید

صفحه اول راهنمای یادگیری مبتنی بر وظیفه که در برنامه درسی دانشگاه دندی مورد استفاده قرار گرفت، مشخص نمود که چگونه مطالعه وظیفه، به دسترسی به نتایج یادگیری کمک نمود. راهنما توصیف نمود که چگونه از طریق ارائه فرصت‌های یادگیری و انجام فعالیت بالینی، این هدف قابل دسترسی است. از منظر دیگر می‌توان به ارتباط بین نتایج و فرصت‌های یادگیری نگاه کرد. هر فرصت یادگیری می‌تواند فقط بخشی از نتایج را محقق سازد، ولی ما انتظار داریم تا تمام اهداف محقق گردد (Harden et al 1999c).

(۳) نوشتن راهنمای یادگیری:

- تصمیم بگیرید که در صورت نیاز چه "اطلاعات اضافی" باید آماده شده و به راهنما اضافه شود.
- فعالیت‌هایی را که باید به موازات استفاده از راهنما انجام داد، طراحی کنید. در صورتی که راهنما به عنوان ثبت تحقق اهداف آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد، مشخص کنید که این راهنما چگونه می‌تواند به عنوان بخشی از فرآیند ارزیابی مورد استفاده قرار گیرد.
- به شیوه نگارش راهنمای یادگیری توجه داشته باشید. به طور کلی از روش‌های دوستانه و غیررسمی استفاده کنید. هاردن و همکاران توصیه می‌کنند حتی از ضمائم اول شخص استفاده کنید. مثلاً بنویسید "تو باید کشف کنی که". اگر چه ممکن است در فرهنگ ما چنین شیوه نگارش، معمول و پسندیده نباشد.

در اینجا مثالی از راهنمای یادگیری آموزشی برای رشته دندانپزشکی آورده شده است.

"پیوستن شما را به برنامه آموزش دندانپزشکی تبریک و خیرمقدم عرض می‌نمائیم". اینک که شما در شرف آغاز وظیفه خطیر خود می‌باشید، این سوال مطرح می‌گردد که آیا فراغت از تحصیل پایان کار شماست یا شروع آن؟ بیایید این ایده و باور غلط را دور بریزیم که یادگیری با اتمام تحصیلات به پایان می‌رسد.

- از صاحب‌نظران بخواهید تا راهنما را مرور کنند و به شکل منظمی آن را با گروهی از دانشجویان به طور نمونه، آزمایش نمایند. این آزمایش منجر به بهبود قابل ملاحظه‌ای در محتوا و طراحی راهنما می‌گردد.
- پس از استفاده از راهنما، مرتباً آن را ارزشیابی نمایید و ارتقاء بخشید. از دانشجویان بخواهید تا در روی راهنماهای خود، نکاتی را به عنوان پیشنهاد برای بهبودی کیفیت راهنما یادداشت نمایند. نکته حائز اهمیت آن است که راهنمای یادگیری را مطابق با تغییرات ایجاد شده در برنامه درسی تغییر دهید. هر سال باید راهنما مرور شده و تغییرات احتمالی در آن منظور گردد.

بخش هشتم:

نتیجه گیری

نتیجه‌گیری

دلایل قانع‌کننده بسیاری وجود دارند که علت توجه فزاینده به مفهوم راهنمای یادگیری را تسهیل تدریس و یادگیری توجیه می‌کنند. راهنمای یادگیری را می‌توان همچون ابزاری مدیریتی تلقی نمود که به مدرسين اجازه می‌دهد تا برای اجرای بهتر مسئولیت‌هایشان تمرین و ممارست نمایند و در عین حال به دانشجویان فرصتی می‌دهد تا به عنوان بخش مهمی از روند یادگیری ایفای نقش نمایند. این مسئله هم در دوره‌های کارشناسی و هم در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترا صادق است.

راهنمای یادگیری می‌تواند به یادگیری کارآمد و مؤثر منجر شود. دستیابی به این هدف به طرق مختلف (آن چنانکه شرح داده شد)، میسر است. راهنما به دانشجویان کمک می‌کند تا با دید وسیع‌تر به کل برنامه بنگرند. همچنین نتایج مورد انتظار یادگیری را روشن نموده و این اطمینان را ایجاد می‌نماید که فراگیران امکان استفاده از منابع یادگیری و فرصت‌های یادگیری را به بهترین شکل ممکن در اختیار داشته باشند. علاوه بر این، راهنما راهبردهای یادگیری مناسب برای دانشجویان را نیز تضمین می‌کند. مضافاً به اینکه راهنمای یادگیری دانشجویان را نیز برای آزمون‌های دوره آموزشی آماده می‌سازد.

راهنمای یادگیری را می‌توان به عنوان دفتر مشق نیز بکار برد و از این طریق تمرین‌های آموزشی را در قالب فعالیت‌هایی که از دانشجو انتظار می‌رود گنجانید. ممکن است از دانشجویان خواسته شود وظیفه یا وظایفی را انجام دهند، حوزه خاصی را کنکاش نمایند، مستندات مربوطه را استخراج نموده و یافته‌های خود را در ارتباط با آن وظیفه تجزیه و تحلیل نمایند. وقایع ثبت شده در راهنمای یادگیری را می‌توان به عنوان مبنایی برای ارزیابی تکوینی و نهایی دانشجویان بکار برد. راهنمای یادگیری به دانشجویان این امکان را می‌دهد تا از طریق منابع خاص از قبیل کتب و مجلات موجود، به اطلاعات دسترسی یافته، از منابع و مواد آموزشی منتشر شده اطلاعات را در قالب راهنمای یادگیری استخراج نمایند. هوچکینسون (۱۹۹۴) تأکید می‌کند که راهنمای یادگیری باید مبتنی بر انگیزه‌های فردی فراگیران طراحی شده باشد و می‌باید که:

کمتر باشد	بیشتر باشد
جدی	جذاب
تعلیماتی	حمایت کننده
خشک و بی روح	دوستدار استفاده کننده
آمرانه	تعامل گرا
یکنواخت	متنوع

او همچنین پیشنهاد می نماید که راهنمای یادگیری باید احساس روشنی از هدایت را انتقال دهد و کراراً به خواننده پاداش دهد و تفکر، انعکاس و مشارکت را در فراگیر، ترغیب نماید.

جنبه های کلیدی راهنمای یادگیری را می توان در ۱۰ مورد زیر خلاصه نمود که حروف کلیدی آن با حرف "I" آغاز می گردند.

- ◀ " Important " مهم، در مفهوم کمکی که به فرآیند آموزش می نماید.
- ◀ " Interesting " جالب برای یادگیرنده، در صورتی که به شکل مناسبی طراحی شده باشد.
- ◀ " Immediately " فوراً و بلادرنگ، به عنوان یک منبع حمایتی یادگیری در دسترس باشد.
- ◀ " Inspiring " الهام بخش و ایجاد کننده انگیزه برای دانشجویان باشد.
- ◀ " Informative " در ایجاد ارتباط با دانشجو و مدرس، برای آنچه که فراگیر باید بداند نقش آموزنده داشته باشد.
- ◀ " Illustrative " با مثال های عملی، تئوری ها را مصور نماید.
- ◀ " Integrating " برای ارتقاء یادگیری، حوزه های مختلف را با یکدیگر ادغام نماید. مثلاً جامعه و بیمارستان
- ◀ " Interactive " با فعال کردن دانشجویان ایجاد تعامل نماید.
- ◀ " Iterative " به طور مداوم دانشجویان را ترغیب نماید حوزه هایی را که قبلاً مطالعه کرده اند مجدداً بررسی نمایند و دانش خود را بر مبنای فهم خود از موضوع مورد مطالعه بنا نهند.
- ◀ " Impacting " با جمع آوری داده های بدست آمده، یادگیری بالقوه خود را تعمیق بخشند.

در این قسمت به معرفی یکی از جامع ترین و کامل ترین راهنماهای مطالعه می پردازیم که بیشتر با هدف "مدیریت یادگیری" انتشار یافته است.

در دپارتمان مهندسی کامپیوتر در دانشگاه ایالتی نیویورک در سال ۲۰۰۷ راهنمای یادگیری منتشر شد که دارای ۱۱ قسمت به شرح زیر بود:

(۱) مقدمه

(۲) مدیریت زمان

(۳) یادداشت برداری در کلاس و بازنویسی آن در منزل

(۴) مطالعه منابع درسی در محیطی کاملاً آرام

(۵) مطالعه فعال منابع درسی به آهستگی قبل و بعد از کلاس

(۶) حل تکالیف منزل

(۷) مطالعه برای آزمون

(۸) آزمون

(۹) انجام تحقیق و مقاله نویسی

(۱۰) مرور آنچه که توسط دانشجو انجام شده

(۱۱) تکمیل آموخته ها با استفاده از وب سایت و سایر منابع دیگر

در هر یک از این قسمت ها با تصاویری همانند تصاویر ذیل، جذابیت بیشتری برای راهنمای یادگیری ایجاد شده است. مثلاً در قسمت مقدمه با این توضیحات و تصاویر برمی خوریم:

Introduction

Everyone has a different "learning style". (A good introduction to the topic of learning styles is Claxton & Murrell 1987. For more on different learning styles, see Keirsey Temperament and Character Web Site, William Perry's Scheme of Intellectual and Ethical Development, Holland 1966, Kolb 1984, Sternberg 1999.)

در قسمت دوم این مجموعه، در مورد مدیریت زمان نوشته شده است که تحصیل شغلی تمام وقت محسوب می‌شود و نیازمند مدیریت زمان می‌باشد.

Manage Your Time

School is a full-time job. And managing your time is important.

در قسمت یادداشت‌برداری در این راهنمای یادگیری، آمده است که خوب درس خواندن در خانه با خوب یادداشت برداشتن در کلاس تکمیل می‌شود. هر کس شیوه خاص یادگیری خود را دارد و هر معلمی شیوه تدریس خاص خود را دارد. برخی معلمین سخنرانی می‌کنند، برخی موضوعی را در کلاس به بحث می‌گذارند و گروهی دیگر فعالیت‌های فردی را تسهیل می‌کنند (مانند کار در آزمایشگاه یا اتاق تمرین). نتیجه آنکه متناسب با نوع هر کلاس، دانشجویان باید روش‌های یادداشت‌برداری متفاوتی را به کار گیرند.

در قسمت دیگر، راهنمایی‌هایی برای نحوه مطالعه قبل و بعد از کلاس ارائه شده است. به مثال زیر توجه کنید.

Read Actively, Not Passively

By 'text', I mean whatever you have to read: It might be a text book, a work of fiction, a poem, an essay, an article from a journal or magazine, or even a class handout. With one major exception, you should not read passively. That is, don't just read the text straight through without thinking about what you're reading.

If you read without thinking, I guarantee that your mind will eventually wander off, your eyes will eventually glaze over, and you will fall asleep--it's a form of self-hypnosis. So you must read actively. To use computer jargon, you must turn the inert medium of text on paper to an *interactive* medium, in which you have a "conversation" with the text, as you might if you could be talking to the author.

در قسمت بعد از راهنمای یادگیری، نکاتی را برای چگونگی انجام تکالیف در منزل می‌بینیم. توصیه‌های انجام شده در این قسمت، شیوه داستانی و نقلی دارند و کمتر شکل رسمی دارد.

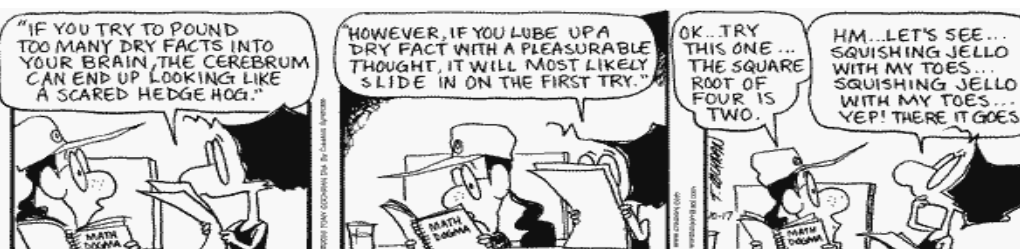
Do Your Homework

It should go without saying that you should do your homework and do it on time.

Science and math courses (and some others, such as foreign-language courses) often require you to do homework exercises or problem sets. I strongly recommend that you do *not* simply do the problems and hand them in. Rather, do them on scrap paper, check them over, and then *copy them neatly*. Turn in the neat copy (and, of course, be sure that your name is on it!). You may even want to duplicate your work in case the teacher loses it (unlikely) or doesn't give it back in time to use it for studying for an exam (this should only happen in rare circumstances, usually just before an exam (when the teacher has a lot of things to do), but it is not unheard of).

And don't just write down *answers*. Write down the problem *and* the complete solution showing *how* you arrived at your answer.

در قسمت بعدی از، چگونگی مطالعه جهت آمادگی برای آزمون‌ها برای دانشجویان شرح داده شده است. به این بخش از راهنما دقت کنید.

DAY	PART OF DAY	WHAT TO DO
Day 1	morning	Study for exam #1
	afternoon	Study for exam #2
	evening	Study for exam #3
Day 2	morning	Study for exam #1
	afternoon	study for exam #2 or #3 (or both)
	evening	Study for exam #1
Day 3	morning	Study for exam #1
	afternoon	take exam #1
	evening	Study for exam #2
Day 4	morning	Study for exam #3
	afternoon	Study for exam #2
	evening	Study for exam #3
Day 5	morning	Study for exam #2
	afternoon	take exam #2
	evening	Study for exam #3
Day 6		take exam #3

در این جدول برنامه مدیریت زمان برای آمادگی جهت آزمون به صورت نمونه در اختیار دانشجو قرار داده شده است.

در قسمت دیگر، به نحوه گرفتن آزمون اشاره شده و توصیه‌هایی در مورد نحوه عملکرد دانشجو در جلسه آزمون ارائه شده است. به توضیحات مربوطه از متن راهنمای یادگیری نگاه کنید.

Take Exams

First, read the entire exam all the way through.

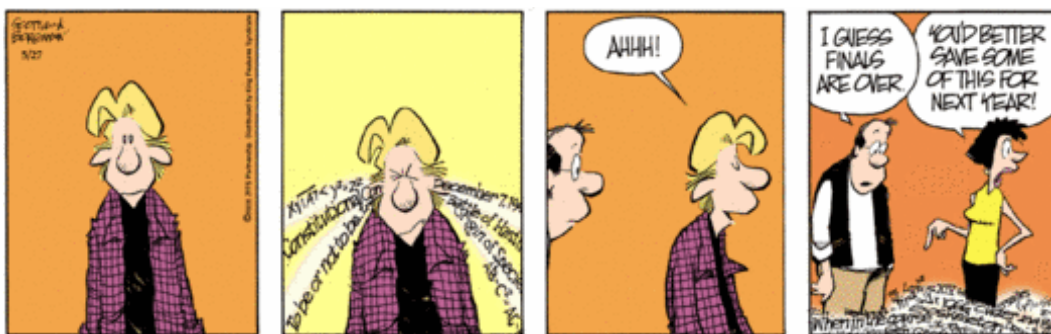

For an essay question, do a "mind dump": Write down, on scrap paper, brief reminders (keywords) of everything that you remember about the topic of the question. Then develop an outline of your answer. Then write the essay. (With luck, much of the essay can be "copied from memory" from the sample essays you wrote when studying.)

For an exam with problems to solve or proofs to write, do the easy ones first.

When you are all done, review your answers carefully.

And, when all of your exams are over, take heed...:-)

در قسمت‌های بعدی، توصیه‌هایی برای انجام تحقیق و نوشتن مقاله در مورد موضوع درسی ارائه شده است، به مرور بر مجموع فعالیت‌های دانشجو در طول دوره تحصیلی اشاره شده است و به معرفی چند وب سایت مفید در ارتباط با مفاهیم این راهنمای یادگیری پرداخته شده است.

Are there other websites that give study hints?

Yes; here are some that looked good to me; many of them have further links for you to follow:

- [The Harvard Guide to Happiness](#) (reprinted from *The New York Times* (18 April 2001).
- [Study Guides and Strategies](#)
- [How To Study](#) (Canadian Network for New Media Learning)
- [How to Study](#)
- [How to Study in High School and College: Effective Study Skills](#)
- [How to Study with howtostudy.com](#)
- [Keys to College Success](#)
- [Grolier Online: How to Study](#)
- [How to Study Philosophy](#)
- [How to Study Physics](#)
- [Tools for College Writing](#)
- [Handbook of Writing for the Mathematical Sciences](#) (with many useful links)
- [Graduate Study in the Computer and Mathematical Sciences: A Survival Manual](#) (by Dianne Prost O'Leary)
- [The PQRS Method of Studying](#)
- [UB Composition Resources for Students](#)
- [Teaching Tips: A Student Guide to Essay Exams](#)
- [Teaching Tips: A Student Guide to Multiple Choice Exams](#)
- [The Study Skills Help Page: Strategies for Success](#)
- [Hayes-Bohanan, James \(2002\), "The Not-the-13th-Grade Page: A FREE Online Guide to College Success"](#)

در پایان این راهنمای یادگیری منابعی که برای تهیه آن استفاده شده است، ذکر شده‌اند.

ماهنامه تخصصی علوم پزشکی ایران در ضمیمه شماره یازدهم خود، دو راهنمای یادگیری تحت عناوین زیر منتشر نموده است.

الف) راهنمای معاینات رادیوگرافی دندان و حفاظت اشعه

ب) راهنمای تشخیص، درمان و پیگیری بیماری‌های انسدادی مزمن ریه

این دو مطالعه نمونه کاملی از راهنمای یادگیری با هدف "تأمین محتوا و اطلاعات از عنوان یا موضوع" می‌باشند. در تصویر شماره ۷، صفحه اول این دو شماره ماهنامه منعکس می‌باشد.

الف)

ب)

تصویر شماره ۷: الف) راهنمای معاینات رادیوگرافی دندان و حفاظت اشعه، ب) راهنمای تشخیص، درمان و پیگیری بیماری‌های انسدادی مزمن ریه

در پایان نمونه‌ای از راهنمای یادگیری معرفی می‌گردد که در دانشگاه علوم پزشکی شاهرود تحت عنوان "راهنمای یادگیری: پرستاری همودیالیز" در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی انتشار یافته است. در این راهنمای یادگیری نقطه میانی، ما بین سه رأس مثلث در نظر گرفته شده است. نمونه‌ای از یک جلسه این راهنمای یادگیری در ذیل آورده شده است.

درس دیالیز:

این دوره در ۵ جلسه تشکیل خواهد شد. در پایان این دوره، شما مفاهیم اساسی در فرآیند دیالیز را خواهید آموخت و قادر خواهید بود خود را برای آموزش بخش بالینی پرستاری همودیالیز آماده سازید. در این جلسات به دلیل محدودیت زمانی ما مجبوریم حجم وسیعی از مطالب را مرور نمائیم.

حضور فعال فیزیکی و ذهنی در طی برگزاری کلاس‌ها الزامی است و بویژه همکاری شما در مسائل مربوط به TMP، فشار مثبت، فشار منفی و ... را طلب می‌کند. در پایان دوره شما پرستار دیالیز نخواهید بود، اما انتظار ما آن است که برای حضور در کارورزی و کسب تجربیات بالینی کاملاً آماده باشید.

جدول زمان‌بندی:

جلسه اول: تاریخ: - / - / ۱۳ محل تشکیل: کلاس شماره ۱ دانشکده پرستاری

در این جلسه ما اهداف ارائه شده در طرح درس (شماره ۱ تا ۷) را تعقیب

خواهیم نمود. در جلسه اول با عملکرد کلیه‌ها، مفاهیم مرتبط به نارسایی کلیه و مفاهیم

فیزیکی و شیمیایی دیالیز و اندیکاسیون‌های دیالیز، آشنا خواهیم شد.

مطالب ارائه شده در این قسمت در Hand out داده شده در کلاس قابل دسترس است.

همچنین توصیه می‌کنیم اگر نیاز به توضیحات بیشتری دارید به منابع ذیل مراجعه نمایید.

گاچ استوثر، کورثا. اصول همودیالیز برای پرستاران و پرسنل دیالیز. ترجمه صیرفی،

مژگان. تهران: انتشارات کوروش. ۱۳۷۵. فصل ۱۵، صفحات ۲۷۴ تا ۲۹۹

هریسون، تنسلی راندولف. بیماری، های کلیه و مجاری ادراری. ترجمه باریک بین، روزبه

و همکاران. تهران: زنوز ۱۳۷۸. صفحات ۱۷ تا ۱۲۸

**Daugirdas, Jhon T. Ing, Todd S. Handbook of Dialysis. A little ,
Brown Handbook . 1994. pp 13-29**

این درس به صورت سخنرانی و با استفاده از اورهد تشکیل خواهد شد. توصیه می‌شود در طول جلسه قلم و کاغذ در دسترس داشته باشید و به سوالات پایان درس در راهنمای یادگیری پاسخ دهید. اگر در پاسخ به این سوالات با مشکل روبرو شدید متن‌ها و منابع ارائه شده را مجدداً مرور نمایید.

خودآزمایی:

۳۰ دقیقه فرصت دارید به سوالات زیر پاسخ دهید:

(۱) پنج عمل مهم کلیه‌ها را در بدن سالم تشریح نمائید.

(۲) مکانیسم تولید ادرار طبیعی را توضیح دهید.

(۳) علائم بالینی نارسایی حاد و مزمن کلیه را بنویسید.

(۴) انواع تبادل مواد را از نظر فیزیک و شیمیایی در کلیه‌ها نام ببرید.

(۵) سه راه تبادل مواد در گلومرول‌ها را تشریح کنید.

در صورتی که بیش از ۵۰ درصد سوالات را بدون پاسخ گذاشته، اید یا پاسخ غلط داده، اید ۶۰ دقیقه فرصت دارید مجدداً به منابع ارائه شده در راهنمای یادگیری مراجعه کرده و مجدداً به کلیه سوالات پاسخ دهید.

دانشجوی محترم لطفاً نظرات خود را به یکی از این طرق به اطلاع مدرس خود برسانید و در این قسمت نیز یادداشت کنید

پست الکترونیک: adadgari@yahoo.com

مراجعه حضوری به مدرس در دفتر کار (روز شنبه، ساعت ۱۱-۱۲)

در این قسمت چیزی ننویسید. (برای استفاده مدرسین)

سوالات کامل پاسخ داده شده است .

پاسخ سوالات درست است.

نحوه عملکرد دانشجو را بطور کل چگونه ارزیابی می کنید.
--

بخش نهم:

خلاصه

خلاصه:

راهنمای یادگیری نقش مهمی در تسهیل یادگیری فراگیران دارد. راهنمای یادگیری، همانند معلمی عمل می‌کند که به طور شبانه‌روزی کنار دانشجو بوده و به او می‌گوید که در هر مرحله از مطالعه چه کاری را انجام دهد. راهنمای یادگیری با کتاب درسی فرق داشته و به عنوان پاسخی است در مقابل "تغییرات انجام شده در برنامه درسی"، "چالش انفجار اطلاعات" و "شیوه‌های مختلف یادگیری".

راهنمای یادگیری ۳ نقش اساسی در تسهیل یادگیری دارد:

(۱) کمک به مدیریت یادگیری دانشجو (۲) تمرکز بر فعالیت‌های دانشجو در ارتباط با یادگیری (۳) ارائه اطلاعاتی درباره موضوع یا عنوان مورد مطالعه. اگر سه عملکرد فوق را در سه رأس یک مثلث قرار دهیم، راهنمای یادگیری می‌تواند در نقاط مختلفی از این مثلث قرار گیرد و منعکس کننده تأکید نسبی بر روی هر یک از این سه عملکرد باشد. شرح محتویات راهنمای یادگیری بستگی تام به اهداف آن دارد. راهنمای یادگیری می‌تواند شامل مروری بر دوره، نتایج مورد انتظار یادگیری، پیش نیازها، جدول زمانی، فرصت‌ها و راهبردهای یادگیری، اطلاعات مربوط به ارزیابی، چگونگی تماس با پرسنل مرتبط و یادداشت‌های کوتاهی از هر یک از پرسنل (در صورت لزوم) باشد. راهنما را می‌توان به گونه‌ای طراحی نمود که موجب تشویق دانشجویان برای تعامل بیشتر با موضوع از طریق سؤال و جواب گردد و در عین حال فعالیت‌های دانشجویان را پایش کرده و با تمرینات خود ارزیابی، حصول اهداف از پیش تعیین شده را تضمین نمود. راهنما می‌تواند به صورت یک پورت فولیو یا ثبت اطلاعات دانشجویان نیز طراحی گردد. علاوه بر این راهنما می‌تواند در برگیرنده نوشته‌های برداشته شده از سایر منابع یا بخشی از یک مقاله یا کتاب و یا اطلاعات جدید در موضوعی خاص نیز باشد. اقدامات لازم برای آماده‌سازی راهنما تحت عناوین ذیل ذکر می‌گردد:

۱- تصمیم‌گیری در مورد عملکرد و چهارچوب راهنمای یادگیری

۲- مرتبط ساختن راهنمای یادگیری به برنامه درسی

۳- نوشتن راهنمای یادگیری

در صورتی که راهنمای یادگیری به درستی آماده شده باشد، می‌تواند در فرآیند آموزشی به عنوان ابزار مدیریتی تلقی گردد که هم معلم و هم دانشجو را نسبت به مسئولیت‌های تعیین شده برای یادگیری ترغیب می‌نماید.